

Pohjois-Savon maakuntavaltuuston LIIKENNESEMINAARI

12.12.2022

Pohjois-Savon maakuntavaltuuston LIIKENNESEMINAARI

<https://youtu.be/WQJse9uXqZg>

(Seminaari alkaa kohdasta 5:25)

13.00–13.10

Seminaarin avaus

Pohjois-Savon maakuntavaltuuston puheenjohtaja Markku Eestilä

13.10–13.50

Suomen liikenneinvestointien suunnittelu ja rahoitus sekä perusväylänpito ja sen näkymät

Ylijohtaja Tommi Huttunen, Pohjois-Savon ELY-keskus, diat 3-32

13.50–14.00

Keskustelu

14.00–14.45

Pohjois-Savon tärkeimmät suunnittelu- ja investointikohteet, niiden eteneminen ja edistämisen mahdollisuudet

Maakuntainsinööri Patrick Hublin, Pohjois-Savon liitto, diat 33-68

14.45–15.00

Keskustelu, yhteenveto ja päätössanat

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Markku Eestilä

**Tietoa
Taitoa
Tekoja**

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Suomen liikenneinvestointien suunnittelu ja rahoitus

Perusväylänpito ja sen näkymät

12.12.2022

Ylijohtaja Tommi Huttunen
Pohjois-Savon ELY-keskus

Pohjois-Savon ELY-keskuksen liikenne ja infrastruktuuri –vastuualue: toimialue, tehtävät ja ohjaus

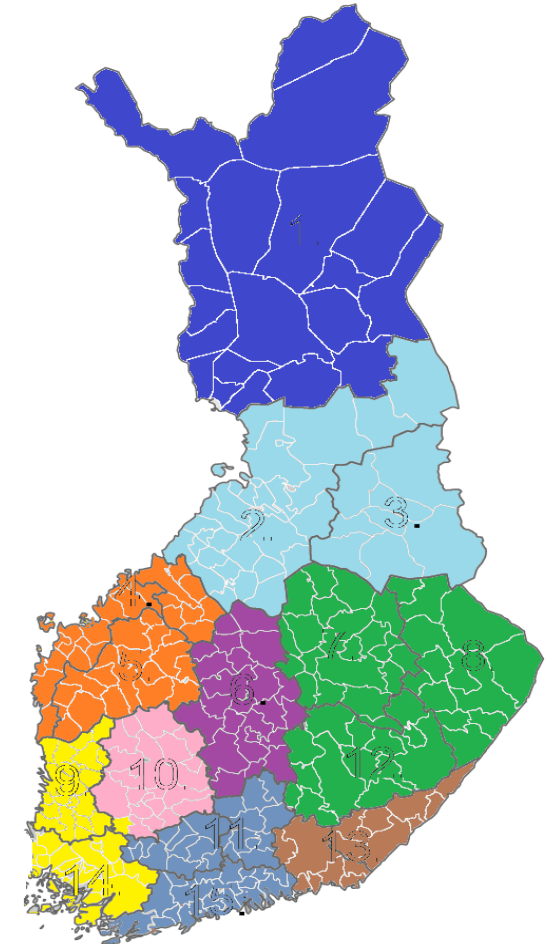

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

15 elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusta (ELY-keskus), joista 9 vastaa tienpidon ja liikenteen tehtävistä

Alueellisen tienpidon ja liikenteen tehtävistä vastaavat ELY-keskukset

- Lapin ELY-keskus
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
- Pohjanmaan ELY-keskus
- Keski-Suomen ELY-keskus
- Pohjois-Savon ELY-keskus
- Pirkanmaan ELY-keskus
- Kymenlaakson ELY-keskus
- Varsinais-Suomen ELY-keskus
- Uudenmaan ELY-keskus

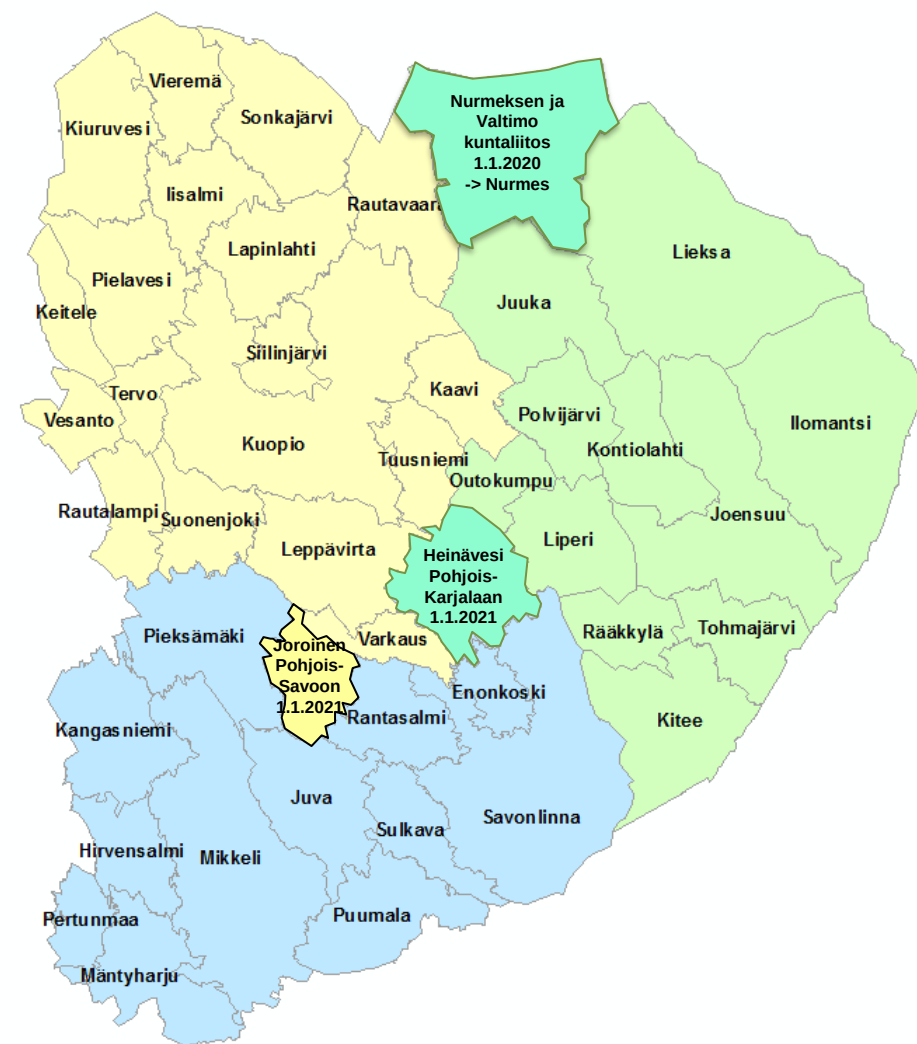

Pohjois-Savon ELYn liikenne ja infrastruktuuri -vastuualue

- ELY-keskus on valtion virasto, jonka toimialueena 3 maakuntaa: Etelä-Savo, Pohjois-Savo ja Pohjois-Karjala
- Vastuulla noin 16 000 km maanteitä, joiden tienpito kustannetaan valtion varoista
- Alueella on 44 kuntaa ja kaupunkia, jotka vastaavat katuverkostojensa kadunpidosta verotuloillaan

	Koko maa	POS	POS OSUUS
Maapinta-ala (km ²)	303 906	48 800	16 %
Asukkaita	5 503 000	569 832	10 %
Maantiet (km)	78 055	16 003	20 %
Autokanta	2 989 881	581 399	19 %
Liikennesuorite (milj.auto-km / v)	38 299	4 708	12 %

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Liikennevirasto

← Organisaatiouudistus 1.1.2019

Trafi

Viestintävirasto

Väylävirasto

Väyläverkon suunnittelu,
kehittäminen ja
kunnossapito

Operatiivinen vastuu
väylänpidon kansallisten
liikennejärjestelmätavoitteiden
toimeenpanosta

Tienpidon ohjaus

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Maanteiden suunnittelu, kunnossapito
ja parantaminen. Sovittaa liikenne-
järjestelmän valtakunnalliset linjaukset
alueen liikennejärjestelmän tarpeisiin.

1.1.2021 alkaen Fintraffic

(Yhteiset palvelut)

ITM Oy

(tieliikenteen ohjaus)

VTS Finland Oy

(meriliikenteen ohjaus)

Finrail Oy

(rautatieliikenteen ohjaus)

ANS Finland Oy

(lennonvarmistus)

Traficom

Liikenteen ja viestinnän
sääntely-, lupa-, rekisteri-
ja valvontaviranomainen

Avustaa LVM:ää kansallisten
liikennejärjestelmä-
tavoitteiden
yhteensovittamisessa

Joukkoliikenteen rahoitus
Yksityistieavustusasiat

Liikenne ja infrastruktuuri –vastualueen päätehtävät

- Pohjois-Savon ELY L:n 34 asiantuntijaa hoitavat mm. seuraavia tehtäviä
 - Liikennejärjestelmän suunnittelu yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa
 - Maantiehankkeiden suunnitelmien hankinta: esiselvitykset, yleis- ja tiesuunnitelmat
 - Maantiekiinteistöihin liittyvät tehtävät
 - Kunnossapidon ja hoidon suunnittelu; laatutason määrittely
 - Päällysteiden kunnon hallinta ja päällystystöiden ohjelmointi
 - Siltojen kunnon hallinta ja siltojen korjausten ohjelmointi
 - Liikenneturvallisuustehtävät
 - Liikenteen ympäristöasiat
 - Liikenteen lupa- ja viranomaistehtäviä (mm. maanteiden sulkemispäätökset)
 - Joukkoliikenteen palvelutason suunnittelu ja markkinaehtoista liikennettä täydentävät ostot
 - Yksityisteiden valtionavustukset
- Keski-Suomen ELY-keskus toteuttaa Pohjois-Savon ELY-keskuksen hankinnat
 - Maantiehankkeiden rakennusurakoiden hankinta
 - Kunnossapidon ja hoidon alueurakoiden hankinta
 - Päällystysurakoiden hankinta
 - Sillankorjausten hankinta

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Suomen liikenneinvestointien rahoituksesta ja suunnittelusta

Toimiva väyläverkko mahdollistaa Suomen hyvinvoinnin, kilpailukyvyn ja kestävän kasvun

Väylävirasto
Trafikledsverket

Päätöksentekomme perustuu yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen

Toteutamme väylien palvelutasoa asiakasta kuunnellen

Väyläomaisuuden hallinta on tehokasta

Toimimme avoimesti asiantuntevasti ja yhteistyöhakuisesti

Luottamus

Uudistuva asiantuntijuus

Avoin yhteistyö

Perusväylänpito (lähde: tutkibudjettia.fi)

Perusväylänpidolla (momentti 31.10.20) pidetään olemassa oleva liikenneverkko päivittäin liikennöitävässä kunnossa. Perusväylänpidossa priorisoidaan elinkeinoelämän kuljetusreitit, koko liikenneverkon päivittäinen liikennöitävyys ja ns. keskeisen liikenneverkon kunto. Perusväylänpito kattaa maantiet, rataverkon ja vesiväylät.

Eduskunta päättää perusväylänpidon rahoituksesta kokonaisuutena. Rahoituksen kohdentuminen esitetään kulkumuodoittain.

Väyläverkon kehittäminen (lähde: tutkibudjettia.fi)

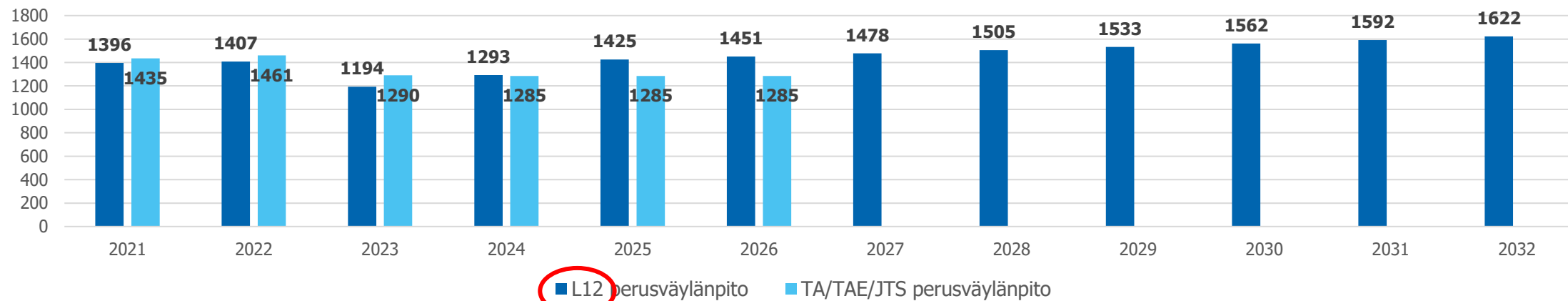
Liikenneverkon kehittämisen tavoitteena on parantaa verkon palvelutasoa elinkeinoelämän kuljetuksia sekä väestön liikkumistarpeita ja niiden muutoksia vastaavaksi.

Liikenneinvestoinnit pohjautuvat useimmiten alueellisiin liikennejärjestelmäsuunnitelmiin ja valtakunnalliseen 12-vuotiseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan. Liikennehankkeet ovat olleet suuria liikennemääriä palvelevia, talouskasvua tukevia sekä kustannushyötysuhteeltaan parhaita hankkeita.

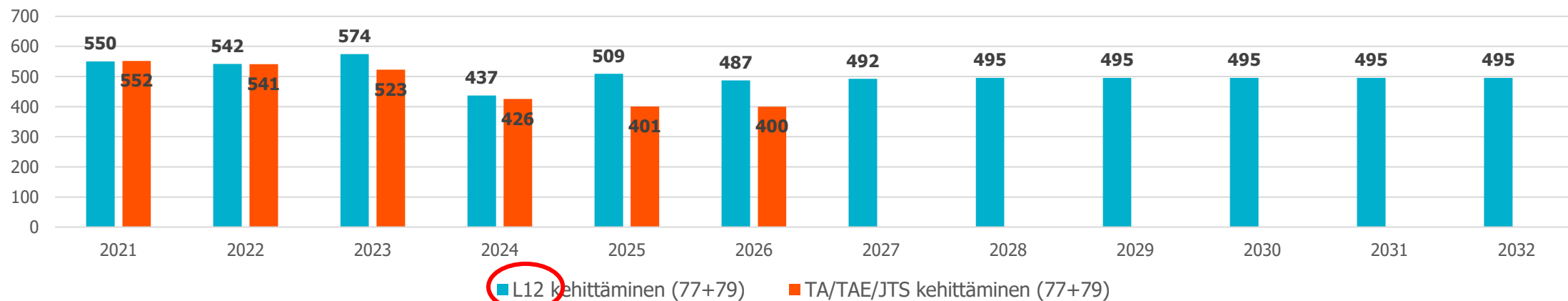
Vuosittaiset määrärahat mitoitetaan eduskunnan päättämien investointien etenemisen perusteella

Rahoitusten vertailu

Perusväylänpito

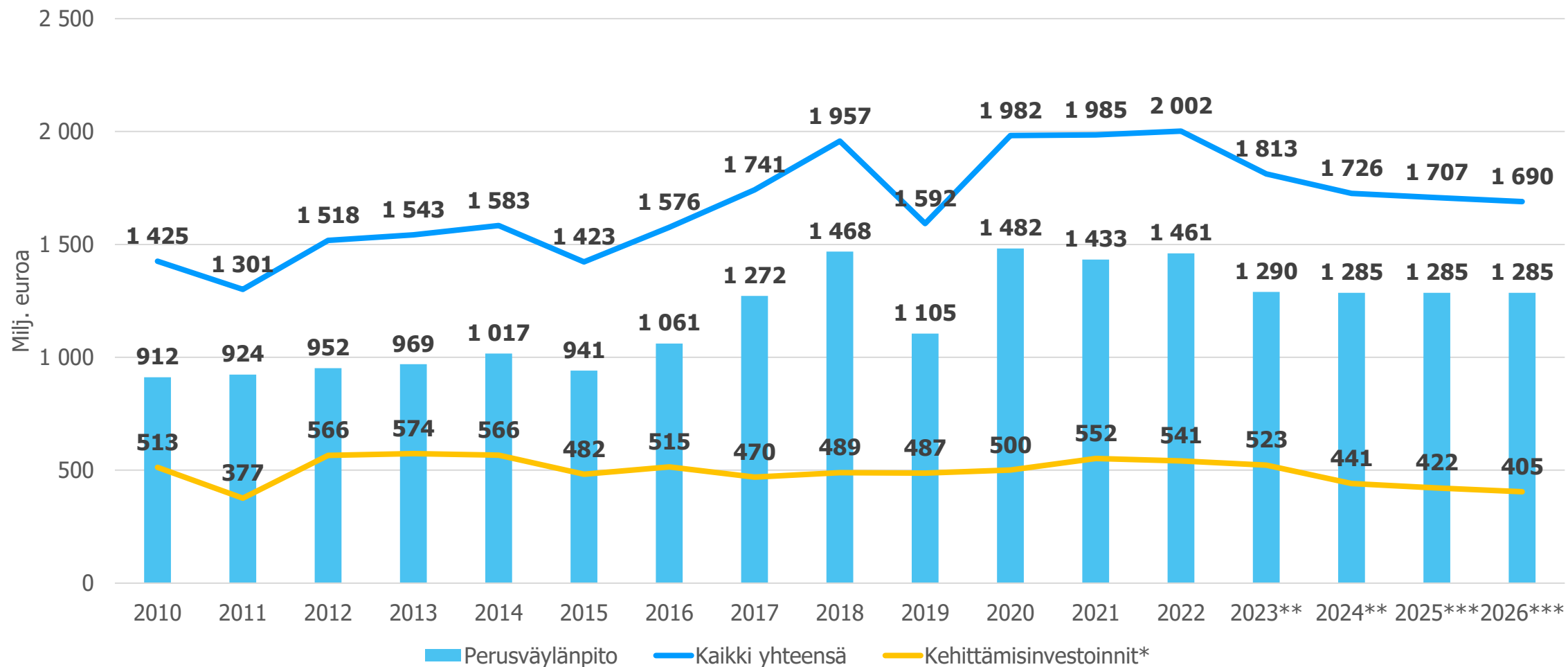

Kehittäminen

L12 = Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma

Valtion väylärahoitus (tiet, radat ja vesiväylät)

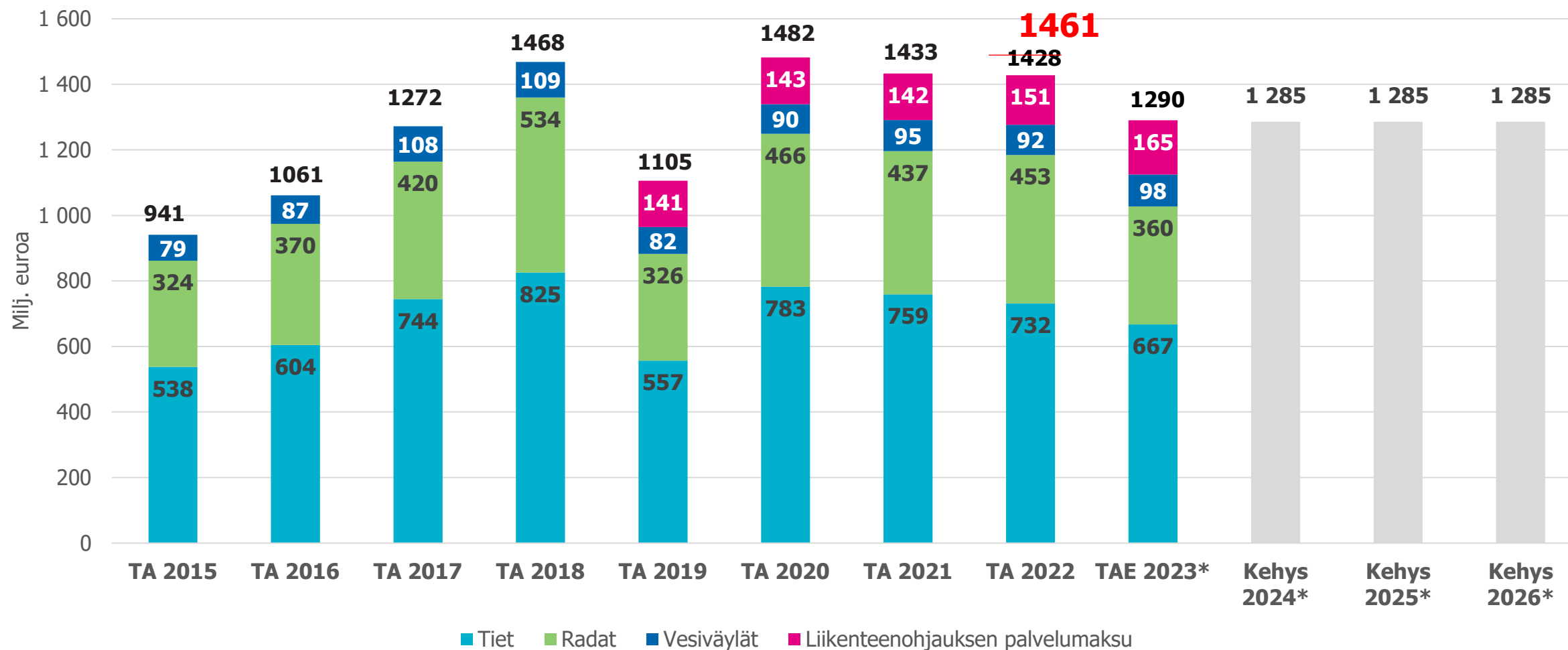

*kehittämisinvestoinnit sisältää momentit 77, 78 ja 79

** vuosien 2023-2024 osalta huomioitu budjettiriihen päätökset

***Kehyspäättöksen 4/2022 mukaisesti huomioiden budjettiriihen lisäykset

Perusväylänpidon määrärahojen* kehitys 2015-2026 (milj. euroa)

Väylähankkeiden suunnittelu

(<https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen/hankkeiden-suunnittelu/suunnitteluohjelma>)

Suunnitteluohjelma on kooste Väylävirastossa tehtävästä rata- ja vesiväyläsuunnittelusta sekä Väyläviraston ja ELY-keskusten tekemästä valtion tieverkon suurempien kohteiden suunnittelusta.

Suunnittelukohteiden ohjelmoinnilla mahdollistetaan väyläverkon investointien riittävä ja oikea-aikainen suunnitteluvalmius ennen päätöksentekoa. Suunnitteluohjelman kohteiden rakentamisesta ei pääsääntöisesti ole vielä tehty päätöstä valtion talousarviossa.

Suunnitteluohjelma valmistellaan vuosittain ELY-keskusten ja Väyläviraston esittämien suunnittelutarpeiden pohjalta. Ohjelman valmistelun koordinoivastuu on Väylävirastossa.

Tuorein suunnitteluohjelma koskee vuosia 2023–2026. Ohjelman merkittävimmät suunnittelukohteet jakautuvat seuraavasti väylämuodoittain:

- Tiet, noin 50 yleis- ja tiesuunnitelmakohdetta
- Rataverkko, noin 20 kohdetta
- Vesiväylät, 12 kohdetta

Lisäksi ohjelmaan kuuluu lukuisia esiselvityksiä ja pienempiä kohteita tiestöllä ja rataverkolla

Väyläverkon investointihankkeet

(<https://vayla.fi/suunnittelu-rakentaminen/liikennejarjestelman-suunnittelu/investointiohjelma>)

Väyläverkon investointiohjelma on Väyläviraston näkemys uusien rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Ensimmäinen investointiohjelma on laadittu vuosille 2023–2030 ja se on osa valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12 -suunnitelma) toimeenpanoa.

Investointiohjelmassa ovat mukana vain ne hankkeet, joista ei ole vielä rahoituspäätöstä. Investointiohjelma sisältää kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita ja hankekokonaisuuksia sekä pienempiä parantamishankkeita. Ohjelma sisältää myös EU:n tuella tai yhdessä kaupunkiseutujen tai elinkeinoelämän kanssa rahoitettavia hankkeita.

Rakennetaanko investointiohjelmassa mainitut hankkeet?

Mahdollisesti, mutta ei välttämättä. Investointiohjelma on Väyläviraston ehdotus investoinneiksi valtion väyläverkolla. Eduskunta päättää viimekädessä investointiohjelmasta löytyvien kehittämishankkeiden toteuttamisesta. Eduskunta voi päättää myös muista väylähankkeista kuin investointiohjelmassa mainituista.

Investointiohjelman hankkeiden valtion osuudet rahoitetaan valtion budjetista.

Väyläverkon investointiohjelman 2023-2030 maantiekohteet Itä-Suomessa

Maantieverkon kehittämishanke-esitykset 2023-2030 ja kustannusarviot

- Vt 9 parantaminen ja mt 562 Lentokentäntien liikennejärjestelyt, Siilinjärvi ja Kuopio (47 M€)
- Vt 9 parantaminen Ylämyllyn kohdalla, Liperi (44 M€)
- Vt 23 Karvion kanavan kohdalla, Heinävesi (13 M€)
- Mt 15123 Hätingvirran lossin korvaaminen sillalla, Puumala (16 M€)
- Vt 5 Savilahden silta, Mikkeli (16 M€)
- Vt 6 Syrjäsalmen silta, Kitee (6 M€)
- Kt 73 Lieksanjoen silta, Lieksa (8 M€)

Kehittämishankkeiden rahoituksesta ja käynnistämisestä päätetään erikseen valtion talousarviossa (eduskunta)

Maantieverkon perusväylänpidon hankkeet 2023-2030 ja kustannusarviot

- Vt 5 liikenneturvallisuustoimenpiteet välillä Siilinjärvi-Lapinlahti (1,5 M€) – toteutus 2022
- Mt 479 parantaminen Punkaharju-Purujärvi (2 M€) – toteutus 2022
- Vt 9 Suonenjoen eritasoliittymän parantaminen, Suonenjoki (2,5 M€) – toteutusajankohta auki
- Vt 9 Noljaikan eritasoliittymän parantaminen, Joensuu (yhteishanke, valtio 0,6 M€) – toteutusajankohta auki
- Vt 14 parantaminen välillä Tuusmäentie-Kolkonrannantie, Juva ja Rantasalmi (5,5 M€) – toteutusajankohta auki
- Vt 23 parantaminen välillä Rantala-Lajunlahti, Heinävesi (3,8 M€) – toteutusajankohta auki
- Mt 455 ja mt 15323 liittymäjärjestelyt, Joroinen (1,8 M€) – toteutusajankohta auki

Investointiohjelman kotisivu (Väylävirasto)

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Perusväylänpidon näkymiä

Liikenteen kunto heikkenee jatkuvasti
Kuluva talvi on koetellut tiestön kuntoa rajusti. Korjattavaa on koko ajan enemmän kuin korjaamiseen tarvittavaa rahaa. Pahimmat ongelmapaikat eivät pysy kunnossa edes yhtä päivää.

Kuva: Riina Mäentausta / Yle
Tapio Termonen

HÄMEEN SANOMAT
UUTISIA • VIDEOT • PÄIVÄN LEHTI • KAUPUNKIUUTiset • LOUNASKATTAUS • MENOT • ASIAKASPALVELU •
KANTA-HÄME
Karut lukemat Suomen tiestön kunnosta - 7000 km tietä huonossa kunnossa
© 22.3.2019 08:14 Hämeen Sanomat

Nikku-Ponjalainen Lauantaina 22. tammikuuta 2022

Kuntajohtajilta vetoamus Suupohjan radan korjaamiseksi

Kurikka
Jorma Havu

Seinäjoki-Kaskinen-junaradan varressa olevien kuntien ja kaupunkien johtajat julkaisivat tällä viikolla yhteisen kannanoton Suupohjan radan korjaamisen puolesta. He perustelevat korjaamista paljolti samoilla asioilla kuin radan puolesta kamppaileva Etelä-Pohjanmaan rautatieyhdistys se-

”El sitä tiedä miten asiat menevät, jos rata tulee kuntoon. Siihen voi joskus tulla valkka henkilöliikennettä.”

Anna-Kaisa Pusa
Kurikan kaupunginjohtaja

man kehittäminen on järkevää ja kansantaloudellisesti kannattavaa. Vetoamuksen ovat allekirjoittaneet Kaskisten kaupunginjohtaja Minna Nikander, Kristiinankaupungin johtaja Mila Segervall, Närpiön Mikaela Björklund, Teuvan Veli Nummela, Kauhajoen Niku Latva-Pukkila, Kurikan Anna-Kaisa Pusa, Ilmajoen Marko Lähde ja Seinäjoen Jaakko Kiiskilä.

Uutiset Tuoreimmat Koronavirus Sää Kotimaa Ulkomaat
Nykyiset radat kuntoon ennen Itärataa - osakaakon kansanedustajista korjaisi ensin vanha ja rakentaisi sitten vasta uutta
Valtion omistajajohdosta ja ministeri Sirpa Paatero kannan

TILAAJILLE
Korjausvelka kurittaa raideliikennettä: Häiriöitä lähes päivittäin
8.9.2022 05:30 **LIIKENNE** LOGISTIIKKA MATKAILU TYÖELÄMÄ

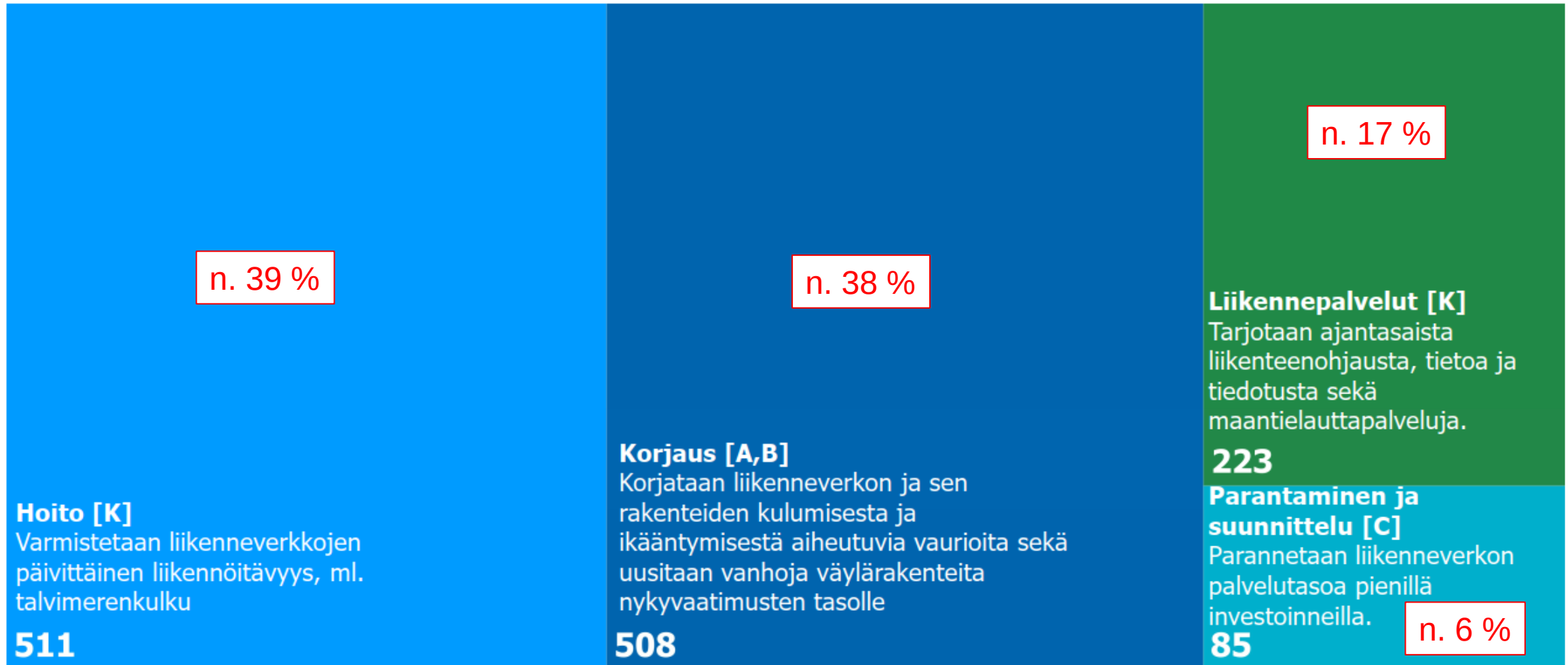

Uutiset Tuoreimmat Koronavirus Sää Kotimaa Ulkomaat
Sata siltaa vaatisi korjaamista pohjalaismakunnissa, mutta rahat eivät siihen riitä – miljoona tai kaksi kymmenen vuoden ajan auttaisi, sanoo siltainsinööri
Kolmen pohjalaismakunnan alueella on noin 1400 siltaa, joista sata on korjauksen tarpeessa. Lisäviitsaukseksi uudehkoihin siltoihin on ilmestynyt lahottajasieni.

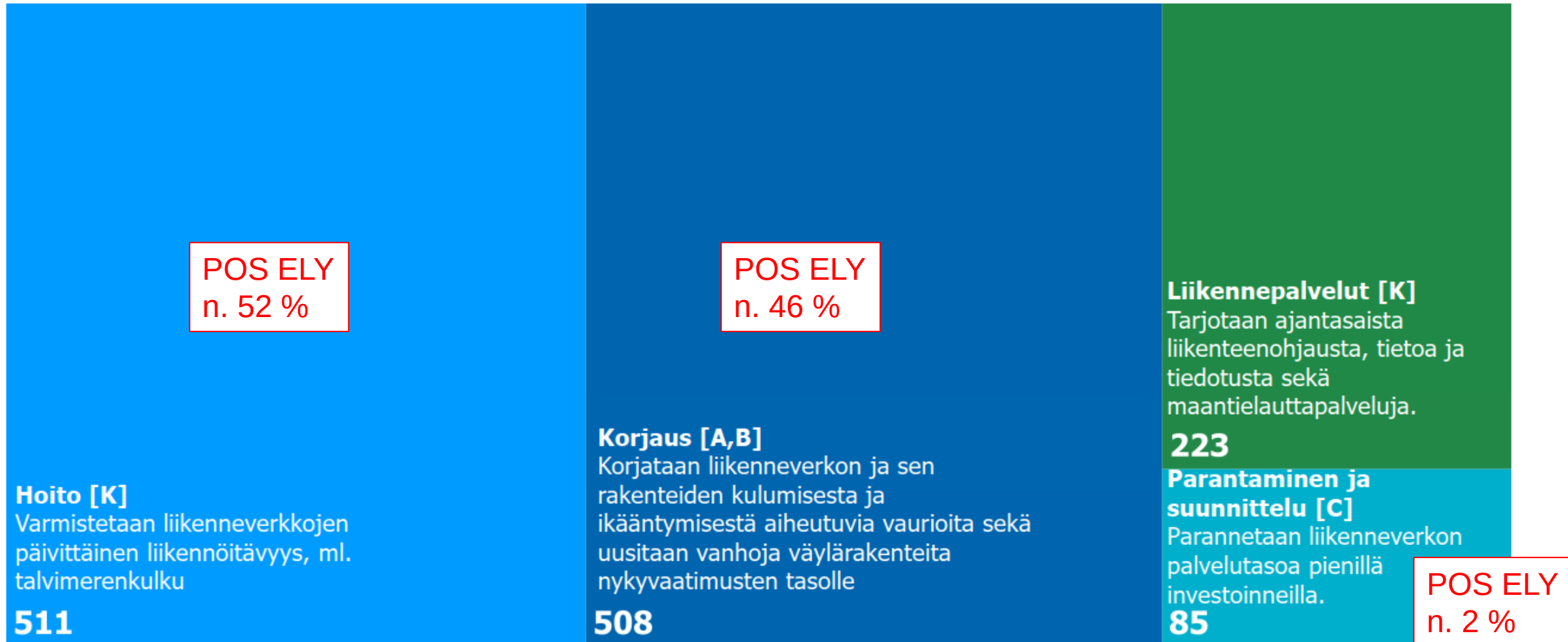
...sitten siltojen puolelta neljän korjauksen suhteellisuutta. Määrä on hyviä puolelta. Kuva: Pasi Takala / Yle
...sitten Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen alueella. Pohjanmaan ja Pohjanmaan alueen noin 1400:sta korjauksen tarpeessa noin sata. arkaistus vuosittain ja huonokuntoisia korjataan sen huonokuntoisia tulee lisää, siltainsinööri Jukka Ylimäki keskukselta sanoo. eksi tarvittaisiin Ylimäen mukaan vuodessa reilusti a oli vähän päälle neljä miljoonaa ja tälle vuodelle o. Lisää voisi toivota paljonkin, mutta jos miljoona tai k lisää kymmenen vuoden ajaksi, niin korjausvelka v

Perusväylänpidon rahoituksen jakautuminen tuotteittain 2023 (M€) - Suomen maantiet, rautatiet ja vesiväylät

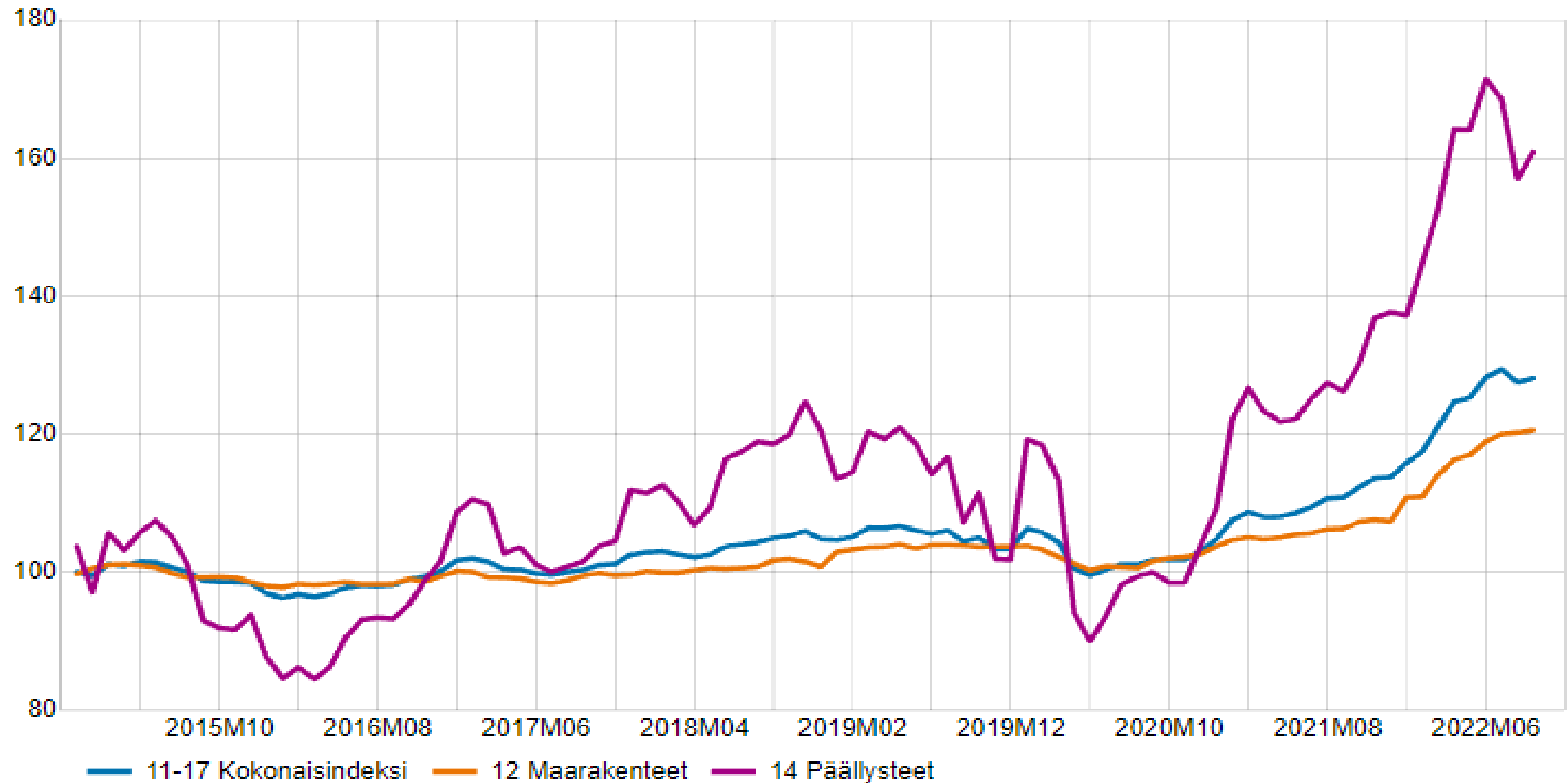
[K] vuosikulu, [A, B] palvelutason säilyttäminen ja palauttaminen, [C] palvelutason parantaminen

Perusväylänpidon rahoituksen jakautuminen tuotteittain 2023 (M€) - POS ELYn toimialueen maantiet

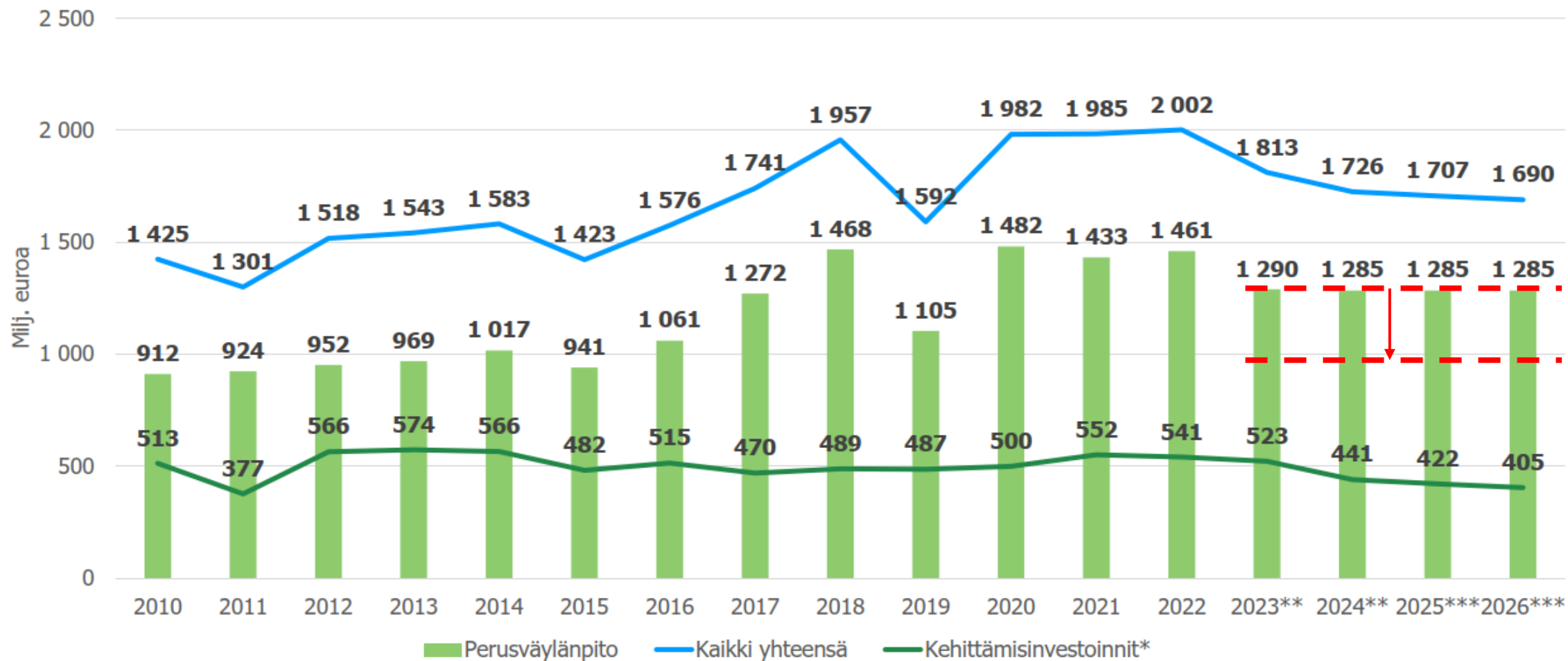

Maarakennuskustannusindeksi 2015=100, 2015M01-2022M09

Pisteluku
2015=100

Valtion väylärahoitus (tiet, radat ja vesiväylät)

*kehittämisinvestoinnit sisältää momentit 77, 78 ja 79

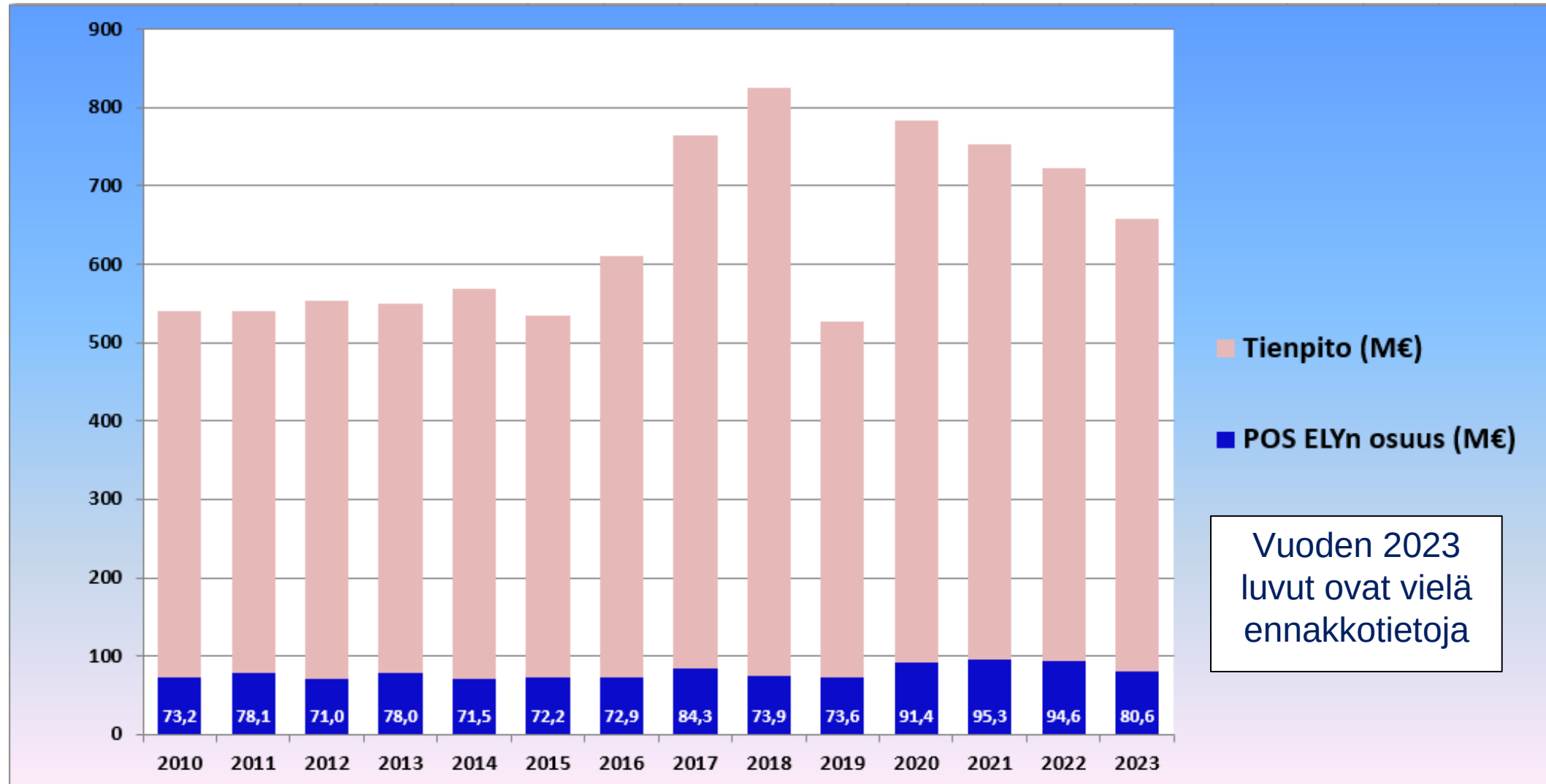
** huomioitu talousarvioesitykset 27.10.2022 asti

***Kehyspäätöksen 4/2022 mukaisesti huomioiden myöhempien talousarvioesitysten vaikutukset

28.10.2022

POS ELYlle osoitettu perusväylänpidon rahoitus v. 2010–2023

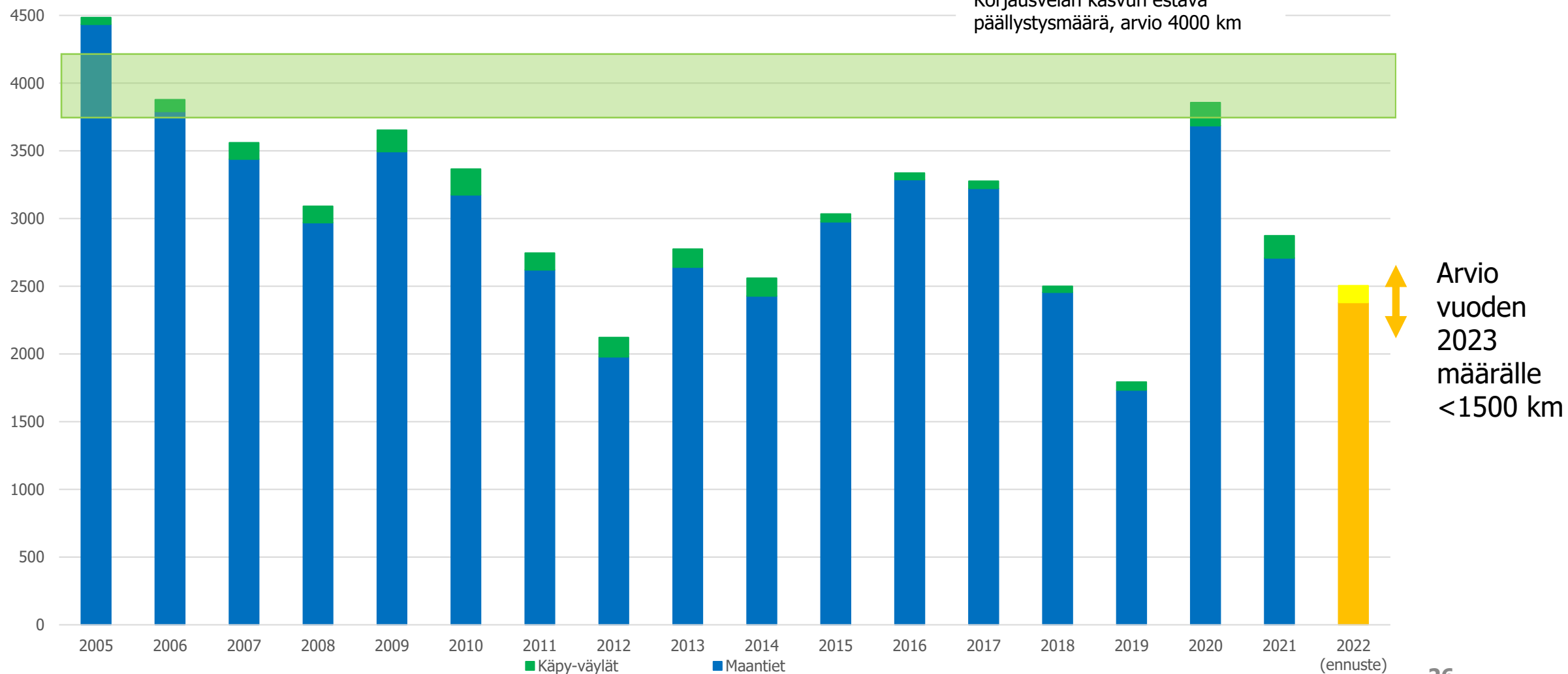

Maanteiden ja käpy -väylien päällystysmäärät 2005-2022

Väylävirasto
Trafikledsverket

Korjausvelan kasvun estävä
päällystysmäärä, arvio 4000 km

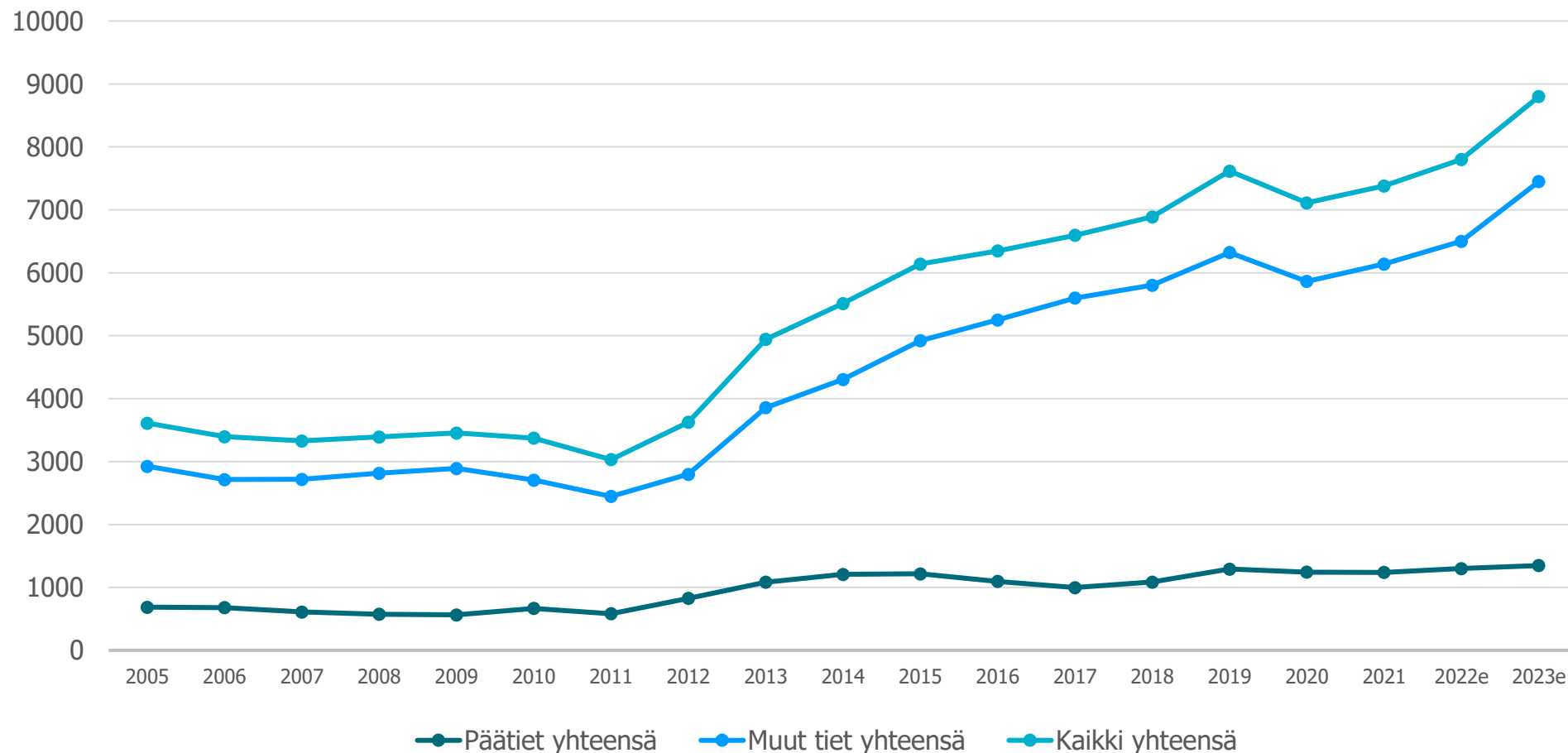

Huonokuntoisten päällysteiden määrän kehitys Suomen maanteilla

Väylävirasto
Trafikledsverket

Kaista-km

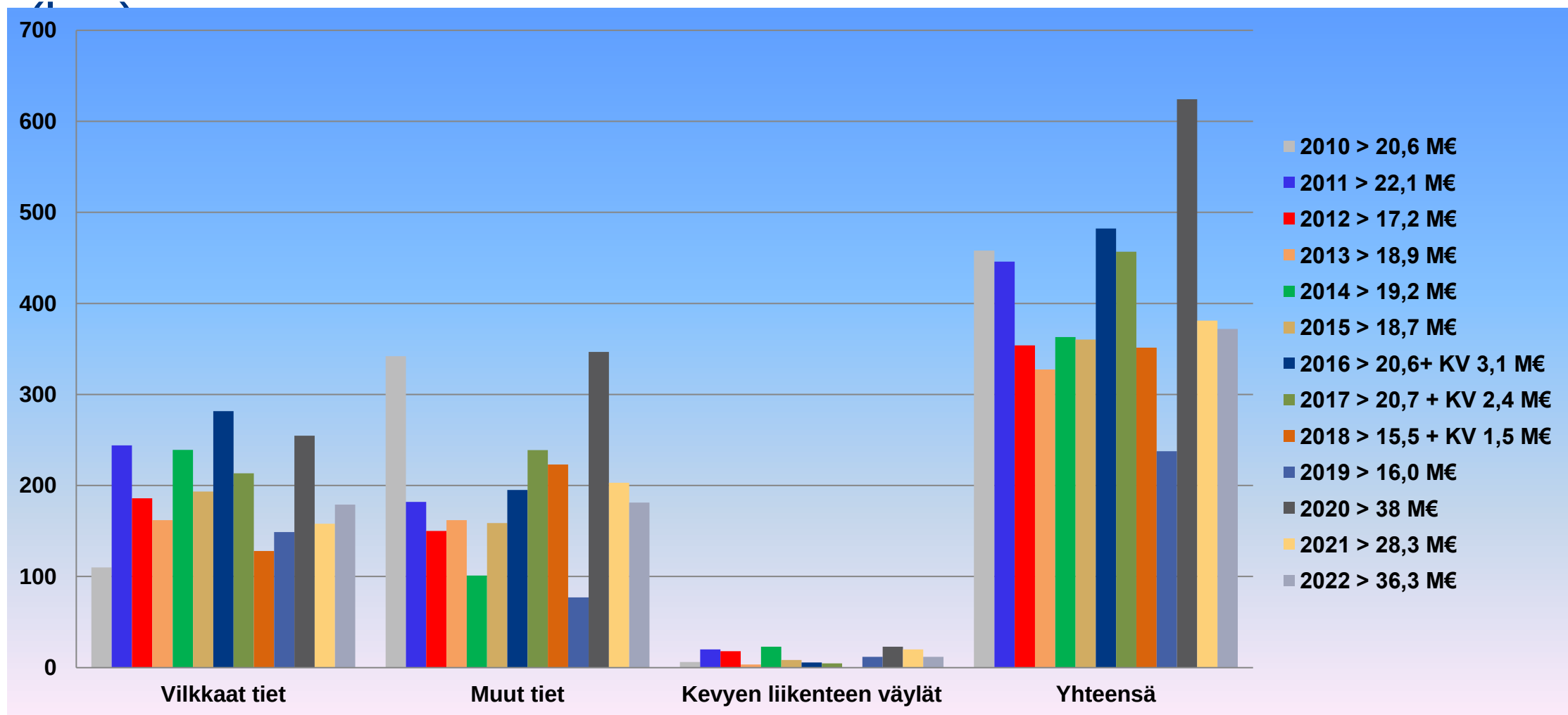
2022-23
huonokuntoisten
määrän ennustetaan
kasvavan voimakkaasti

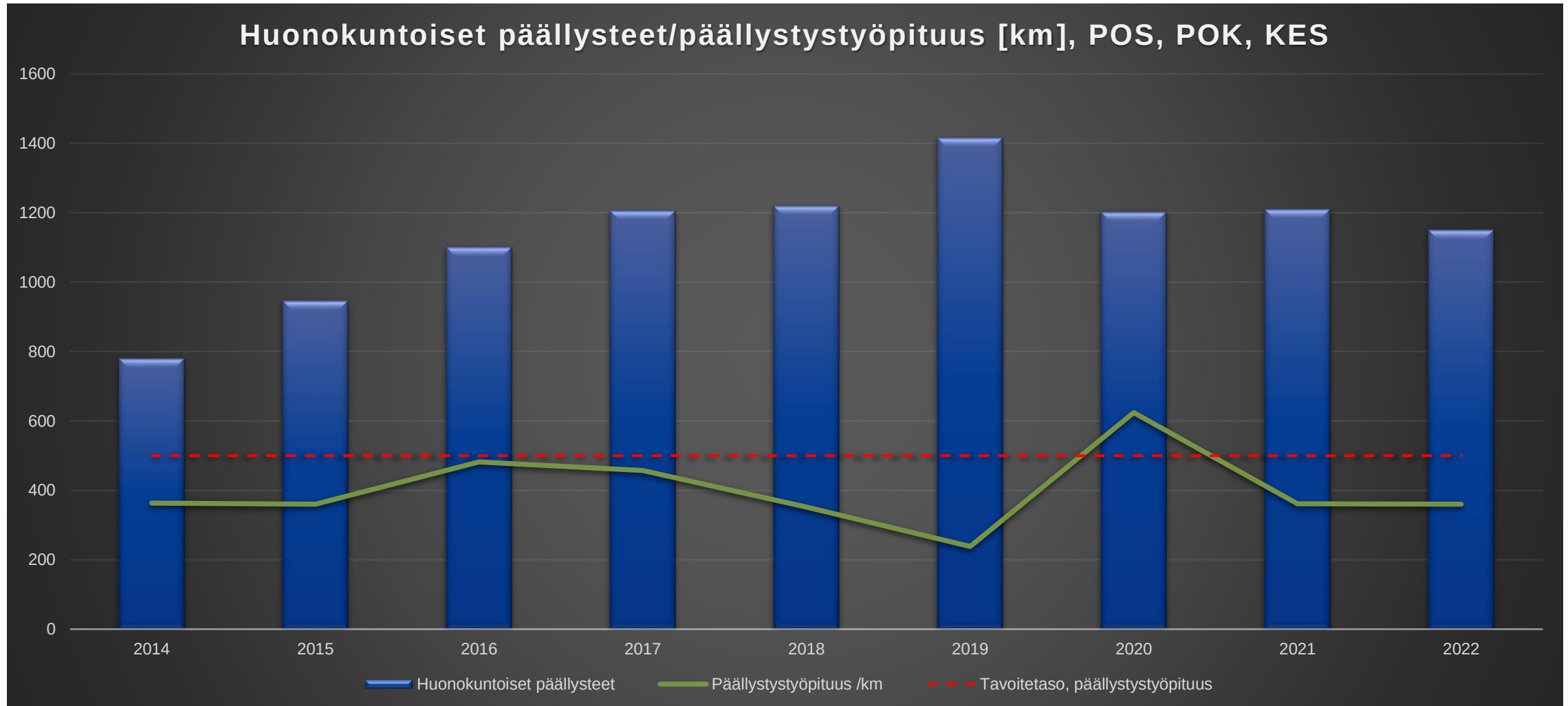
Vuoden 2020
korkeampi rahoitus
näkyi selkeästi tiestön
kunnon paranemisena

Niukan rahoituksen
lisäksi kehitykseen
vaikuttaa hintatason
nousu (bitumi ja muut
raaka-aineet ja
energia)

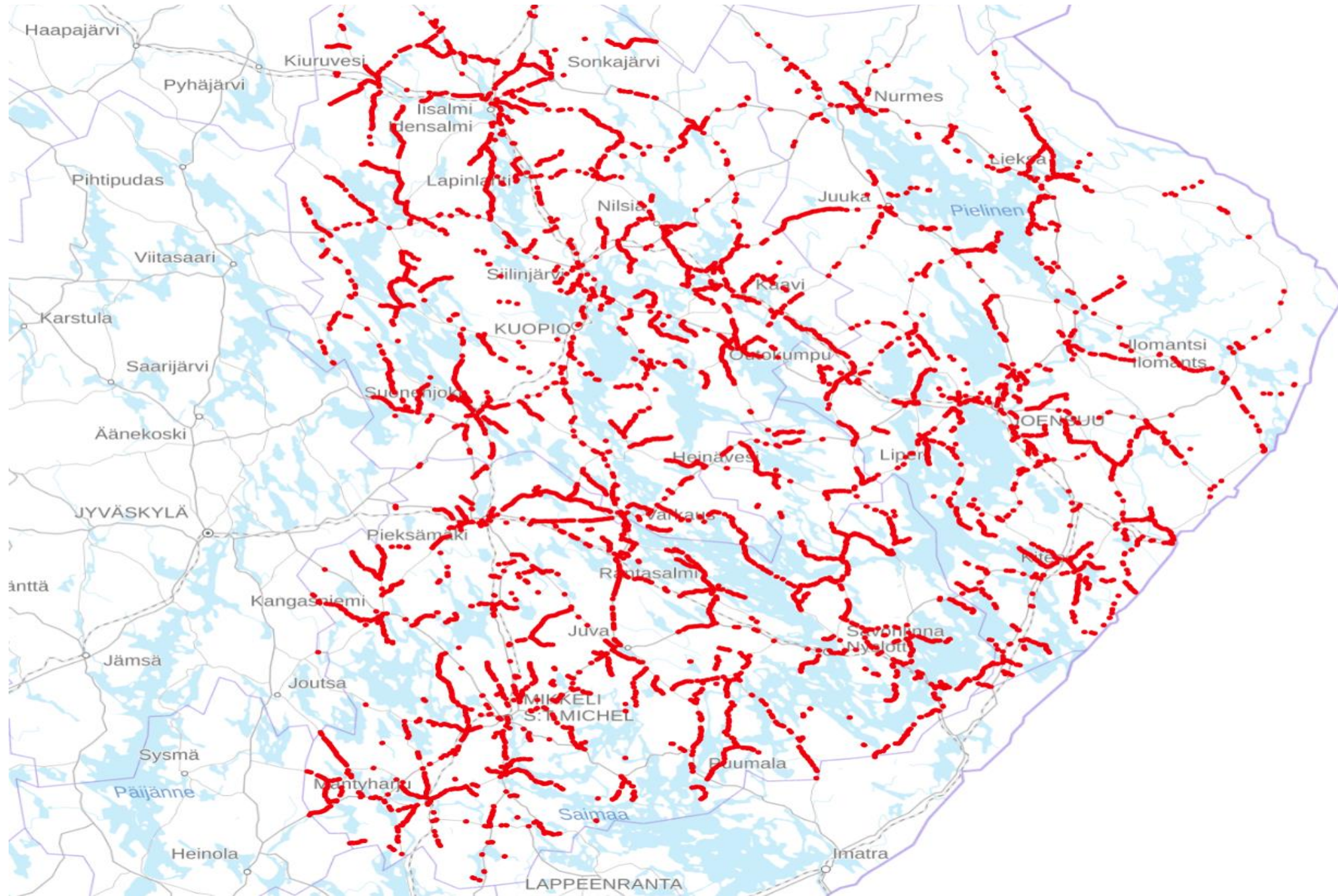

POS ELYn päällystystyömäärät 2010-2022

Itä-Suomen maanteiden huonokuntoiset päällysteet vuoden 2021 lopussa, noin 1200 km

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Närings-, trafik- och miljöcentralen
Centre for Economic Development, Transport and the Environment

Kiitos mielenkiinnosta!

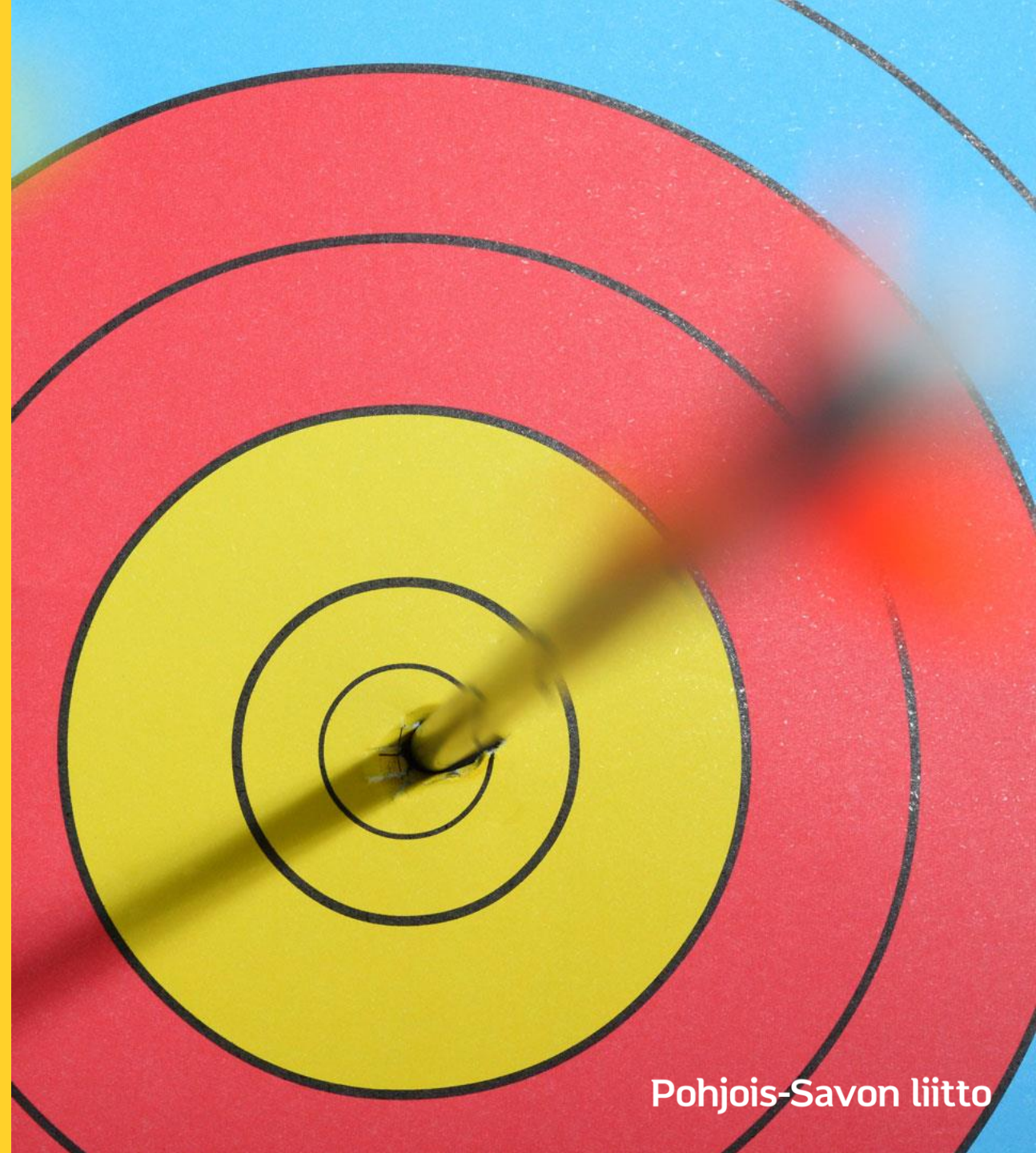

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon tärkeimmät suunnittelu- ja investointikohteet, niiden eteneminen ja edistämisen mahdollisuudet

Esityksessä

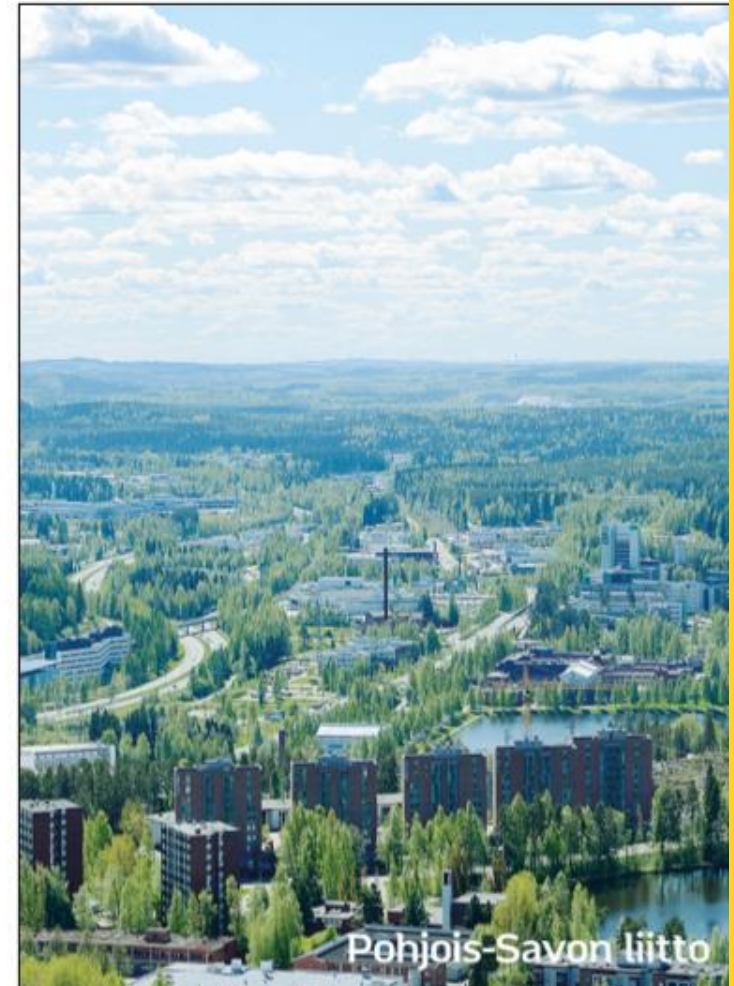
- Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040
- Liikenneasiat liiton muissa suunnitelmissa: PSMK2040, TOPASU 2023-2024
- Itä-Suomen liikenneyhteistyö
- Pääväylät ja EU:n TEN-T-verkko Pohjois-Savossa
- **Pohjois-Savon tärkeimmät suunnittelu- ja investointikohteet, niiden eteneminen ja edistämisen mahdollisuudet**
- LIITE: Perehdytys 29.11.2021

Maakuntajohtajan tilannekatsaus maakuntavaltuustossa 12.12.2022

Liikennejärjestelmään liittyvät ajankohtaiset

- Maakuntavaltuuston liikenneseminaari 12.12.2022: maakunnan liikenneasioiden kattava läpikäynti
- Itä-Suomen liikennestrategia uusitaan (mkh:ssa 19.12.2022)
- Valtakunnallisesti ajankohtaista:
 - Liikenneverkon strategisen tilannekuvan päivitys 12/2022
 - Valtion väyläverkon investointiohjelma ja Väyläviraston suunnitteluohjelma laaditaan rullaavasti vuosittain
 - Alueellisen lähijunaliikenteen selvitys julkistettu 8.12.2022
 - Uudet liikenne-ennusteet (vuoteen 2050) julkistetaan 15.12.2022
- Rata-asiat ja junaliikenne paljon julkisuudessa
 - Savon radan ja poikittaisratojen selvitykset valmistuvat alkuvuodesta 2023
 - Itäradan suunnitteluhankeyhtiö aloittanut toimintansa

Liikenne 12 suunnitelmasta: taloudellinen raami, tavoitteet, kriteerit, painopisteet,...

Väyliä koskeva lainsäädäntö

Liikenne 12 toteuttaminen Väylässä

Strateginen tilannekuva

Väyläverkon nykytila ja kriittiset verkon tarpeet L12 suunnittelu-kaudella

Tieto väyläverkon tarpeista syntyy Väylän perustyön kautta (mm. selvitykset, asiakastarpeet)

Vuorovaikutus sidosryhmien kanssa

Investointiohjelma

Perustuu L12 rahoitusraamiin

Priorisoi hankkeet (ml. toteutusjärjestys)

Sisältää kehittämisinvestoinnit, isot peruskorjaushankkeet ja pienet parantamishankkeet

Ohjaa mm. esityksiä talousarvioiden valmisteluun

Väylänpidon perussuunnitelma

Perustuu JTS:an

Perusväylänpidon ohjelma

Sisältää väylien kunnossapidon ja liikenteen tukipalvelut

Suunnitteluohjelma

Perustuu JTS:an

Priorisoi tulevien vuosien suunnitteluhankkeet

Sisältää pvp:n ja muun kehittämisen hankesuunnittelun kautta rahoitettavat suunnitteluhankkeet

Yhteistyö ja vuorovaikutus ELY-keskusten kanssa

Vaikutusten arviointi: hankkeiden arviointi, ohjelman arviointi kokonaisuutena (ml. PRIO), arvio L12 tavoitteiden toteutumisesta

Pohjois-Savon liikennejärjestelmän kehittäminen

Pohjois-Savon liikennejärjestelmä-
suunnitelma 2040

*Pohjois-Savon maakuntahallitus
Hyväksytty 22.2.2021*

Pohjois-Savon liitto
Regional Council of Pohjois-Savo

[Linkki](#)

1. Visio ja kehittämisen periaatteet
2. Keskeiset palvelutasopuutteet
3. Toimenpideohjelma
4. Vaikutusten arviointi
5. Toimeenpano ja seuranta

Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2040 esitellään keskeiset liikennejärjestelmän kehittämisen periaatteet ja toimenpiteet vision mukaisen liikennejärjestelmän saavuttamiseksi vuonna 2040. Suunnitelma on tarkoituksella tiivis ja sisältää keskeiset nostot.

Suunnitelman on laatinut Pohjois-Savon liitto vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa ja se on hyväksytty Pohjois-Savon maakuntahallituksessa 22.2.2021. Suunnitelma kuvastaa maakunnan tavoitetilaa.

Pohjois-Savon liikennejärjestelmän visio 2040

Liikennejärjestelmä tukee Pohjois-Savon elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä kestävästi. Toimivat ja turvalliset yhteydet ja liikennepalvelut mahdollistavat kustannustehokkaat kuljetukset, työssäkäyntialueiden toimivuuden ja monipaikkaisen arjen sujuvuuden.

Visio ja kehittämisen periaatteet on muodostettu edellisen sivun lähtökohtien pohjalta.

Liikennejärjestelmän kehittämisen läpäisevät periaatteet

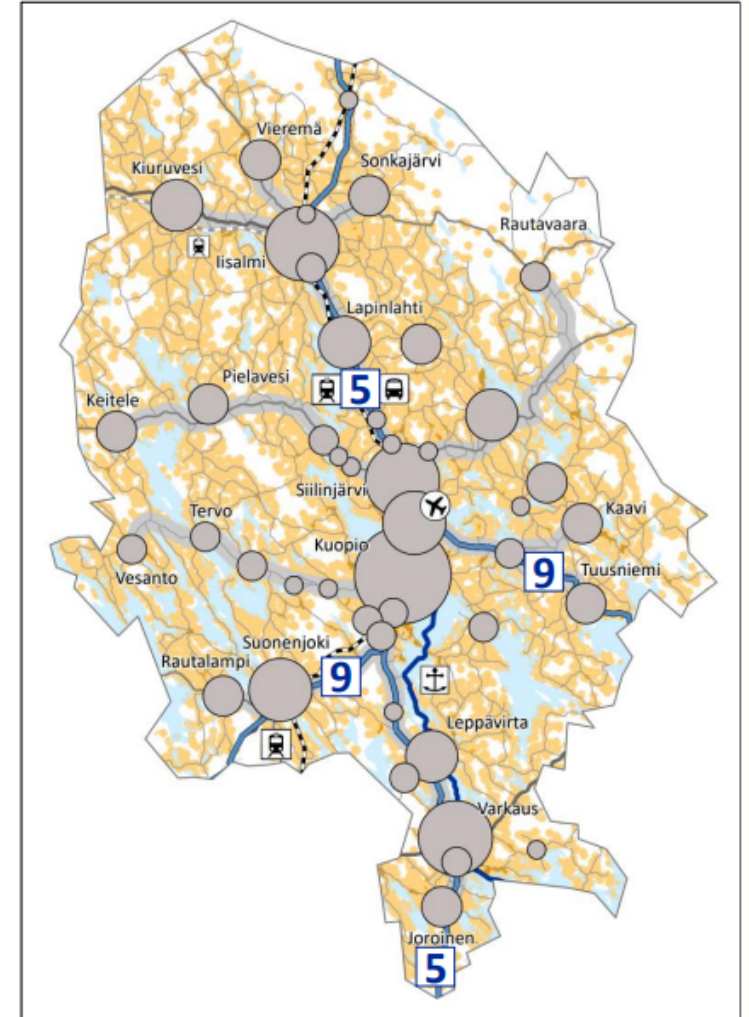
Keskeiset palvelutasopuutteet on tunnistettu eri näkökulmista

Visio ja kehittämisen periaatteet tarkoittavat erilaisia asioita erilaisille aluetyypeille. Visiota on tarkennettu ja konkretisoitu seuraavalla jaottelulla:

1. Kuopio-Siilinjärven, Iisalmen ja Varkauden paikallisliikennealueet
2. Kuntakeskukset ja muut keskeiset taajamat
3. Haja-asutusalueet
4. Sisäinen saavutettavuus (työssäkäyntialueet ja kuntakeskusten väliset yhteydet)
5. Ulkoinen saavutettavuus (yhteydet muihin maakuntiin ja ulkomaille)

Jokaiselle aluetyypille on tunnistettu asiantuntijatyönä keskeiset palvelutasopuutteet verrattuna visioon.

Puutelistat eivät ole kaiken kattavat vaan sisältävät keskeisimmät nostot. Tähän on päädytty, koska suunnitelman on haluttu kattavuuden sijaan olla priorisoiva. Keskeiset palvelutasopuutteet perustelevat valittuja toimenpiteitä.

Pohjois-Savon YKR-taajamat väkiluvun mukaan sekä keskeistä infrastruktuuria.

Keskeisimmät palvelutasopuutteet verrattuna liikennejärjestelmän visioon 2040 - Yhteenvedo

Osa-alue	Keskeisimmät tunnistetut palvelutasopuutteet visioon 2040 nähden
Kuopio-Siilinjärven, Iisalmen ja Varkauden paikallisliikennealueet	• Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuus ja turvallisuus lyhyillä matkoilla verrattuna henkilöautoon • Paikallisliikenteen harva vuorotarjonta iltaisin ja viikonloppuisin • Vaihtoehtoisten käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuurin vähäisyys • Joukkoliikenteen kysyntäpohja
Kuntakeskukset ja muut keskeiset taajamat	• Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuus ja turvallisuus lyhyillä matkoilla verrattuna henkilöautoon • Liikennepalveluiden ja erityisesti taksien tarjonta on vähäistä tai jopa olematonta • Henkilöautojen vaihtoehtoisten käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuurin vähäisyys • Tietoliikenneyhteyksien nopeustaso, toimintavarmuus ja kattavuus
Haja-asutusalueet	• Seutu- ja yhdysteiden sekä yksityisteiden huono kunto ja hoidon taso • Liikennepalveluiden ja taksien tarjonta on olematonta • Tietoliikenneyhteyksien nopeustaso, toimintavarmuus ja kattavuus
Sisäinen saavutettavuus	• Puutteellinen joukkoliikennetarjonta • Joukkoliikenteen käytön helppouteen liittyvät palvelut • Taajamien välisten matka-aikojen kesto • Junaliikenteen aikataulu ja vuorotiheys • Solmupisteiden puutteellinen palvelutaso
Ulkoinen saavutettavuus	• Rautateiden henkilöliikenteen matka-aika ja vuorotarjonta sekä matkaketjujen jatkuvuus ja solmupisteiden viihtyisyys • Liikenneverkon kuntopuutteet nostavat logistiikkakustannuksia • Vesikuljetusten heikko kilpailukyky suhteessa muihin kuljetusmuotoihin • Tie- ja raidekuljetusten turvallisuus, sujuvuus, ennakoitavuus ja kapasiteetti • Suorien kansainvälisten yhteyksien vähäisyys • Lentoliikenteen vuorotarjonta ja hintataso

Palvelutasopuutteet perustelevat toimenpiteet

- Toimenpideohjelmaan on kirjattu vision ja nykytilan keskeisten palvelutasopuutteiden korjaamiseksi tunnistettuja toimenpiteitä. Toimenpiteet on tunnistettu asiantuntijatyönä ja sidosryhmäyhteistyössä.
- Toimenpiteet on jaoteltu seuraavasti:
 - Rahoitustaso ja määrärahojen käyttö
 - Infrastrukturi
 - Liikennepalvelut ja tieto
 - Toimintamallit
- Toimenpiteille on tunnistettu keskeinen päätöksentekevä tai toteutuksesta vastaava taho.
- Lisäksi toimenpiteistä on tunnistettu kärkitoimenpiteet

Pohjois-Savon liikennejärjestelmän visio 2040

Liikennejärjestelmä tukee Pohjois-Savon elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä kestävästi.

Toimivat ja turvalliset yhteydet ja liikennepalvelut mahdollistavat kustannustehokkaat kuljetukset, työssäkäyntialueiden toimivuuden ja monipaikkaisen arjen sujuvuuden.

Infrastruktuuriin liittyvät toimenpiteet (1/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho
Savon radan parantamistoimien toteuttaminen Kouvola-Kajaani välillä	Väylävirasto, edellyttää
Iisalmi–Ylivieska-radon kapasiteetin lisääminen	Väylävirasto, edellyttää
Kuopion ratapihojen peruskorjaaminen	Väylävirasto, edellyttää
Pieksämäen ratapihan peruskorjaaminen	Väylävirasto, edellyttää
Pieksämäki–Varkaus-radon sähköistäminen	Väylävirasto, edellyttää
Itäradan suunnittelun jatkaminen (Helsinki-Vantaa–Porvoo–Kouvola –linjaus)	Hankeyhtiö, Uudenma. Kymenlaaksojen liitot
Puuterminalien ja niiden yhteyksien kehittäminen (Sankimäen ratayhteyden sähköistys, Luikonlahden puuterminalin rakentaminen, Lapinlahden keskustan puuterminalin korvaaminen)	Väylävirasto, edellyttää rahoitusta
Valtatien 5 kehittäminen (Leppävirta–Humalajoki, Siilinjärvi–Iisalmi)	Väylävirasto, edellyttää rahoitusta
Valtatien 9 kehittäminen (Riistaveden kohta, Suonenjoen kohta, Riistavesi–Ohtaansalmi, Vuorela–Jännevirta, yhteysväliselvitys; Vaajasalon linjasta tarkastellaan maakuntakaavaprosessissa)	Väylävirasto, edellyttää rahoitusta
Tiestön turvallisuus- ja sujuvuuspuutteiden poistaminen (erityisesti Nerkoon kohta sekä pääteiden ohituskaistat)	ELY-keskus/Väylävirasto, edellyttää rahoitusta

Rahoitustasoon ja määrärahojen käyttöön liittyvät toimenpiteet

Toimenpiteet	Vastuutaho
Perusväylänpidon rahoitustason nosto teiden ja ratojen korjausvelkaa vähentävälle tasolle	Eduskunta (rahoitustaso)
Vähäliikenteisen teiden (ml. yksityistiet) kunnostaminen	Pohjois-Savon ELY-keskus
Pääteiden yhtenäisen nopeustason mahdollistavat toimet	Pohjois-Savon ELY-keskus
Rataverkon nopeustason ylläpito- ja nopeudennostotoimet	Väylävirasto
Tasoristeyksien turvallisuuden parantaminen	Väylävirasto
Logististen solmupisteiden saavutettavuuden parantaminen	Pohjois-Savon ELY-keskus

Infrastruktuuriin liittyvät toimenpiteet (2/2)

Toimenpiteet	Vastuutaho
Keskustojen, taajamien ja asuinympäristöjen suunnittelu kävely-, pyöräily- ja joukkoliikennelähtöisesti (maakunta- ja kuntakaavoitus)	Pohjois-Savon liitto ja kunnat
Keskeisimpien kävelyn ja pyöräilyn väylien jatkuvuuden, käytettävyyden ja turvallisuuden varmistaminen sekä myönteisen pyöräilykulttuurin kehittäminen	Kunnat
Liikenneturvallisuuksuunnitelmissa tunnistettujen toimenpiteiden toteuttaminen	Kunnat, ELY-keskus ja muut mukana olevat toimijat
Kasvatetaan rahti- ja matkustajasatamien vastaanottoa isommalle laivoille Saimaan kanavan sulkujen pidentämisen myötä	Kuopion ja Varkauden kaupungit
Toteutetaan Itä-Suomen logistiikka-alue (Kuopio, Matkus) ja yhdistettyjen kuljetusten terminaali	Kuopion kaupunki (edistäjänä)
Huomioidaan tieliikenteen uusien käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuurin tarve maakunta- ja kuntakaavoituksessa	Pohjois-Savon liitto, kunnat
Laaditaan Pohjois-Savon tietoliikenneverkon tavoitekuva	Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon kärkitoimenpiteet

- **Pääväylien palvelutason kehittäminen**
 - Savonradan parantaminen ja nopeuttaminen sekä Itärata*
 - Vt 5 vaiheittainen kehittäminen
 - Vt 9 vaiheittainen kehittäminen
 - Iisalmi–Ylivieska 2. vaiheen toteuttaminen
- **Kestävän liikkumisen ja logistiikan edistäminen**
 - Liikkumispalvelut, kävely ja pyöräily
- **Muun väyläverkon ja solmujen kehittäminen**
 - Edellyttää perusväylänpidon rahoituksen nostoa

*Talouspoliittinen ministerivaliokunta 20.1.2021: Lentorata-Porvoo –Kouvola -linjaus

Jatkuva liikennejärjestelmätyö ja -vuorovaikutus Pohjois-Savossa

Itäisen Suomen yhteistyö (5 maakuntaa)
(maakuntien liitot, ELYt): Alueen yhteiset asiat

Itä-Suomen liikennestrategiaryhmä (3 maakuntaa)
(ELY, maakuntien liitot, Väylävirasto, Traficom):
Näkemyksen muodostaminen keskeisistä
kehittämistarpeista

Itä-Suomen liikennejärjestelmätyöryhmä
(ELY, seuturyhmien pj:t, maakuntien liitot, Väylävirasto,
Traficom): Näkemyksen muodostaminen alueella
tehtävästi työstä

Pohjois-Savon liikennejärjestelmätyöryhmä
(PS liitto, seuturyhmien pj:t, ELY, kauppakamari, SKAL, LAL,
Finavia, Ficom, Väylävirasto, Traficom):
Maakunnallisten tarpeiden tunnistaminen

Pohjois-Savon seudulliset liikennejärjestelmätyöryhmät:

**Ylä-Savon
liikennejärjestelmätyöryhmä**
(kunnat, ELY, Pohjois-Savon liitto,):
Näkemyksen muodostaminen
seudulla tehtävästä työstä

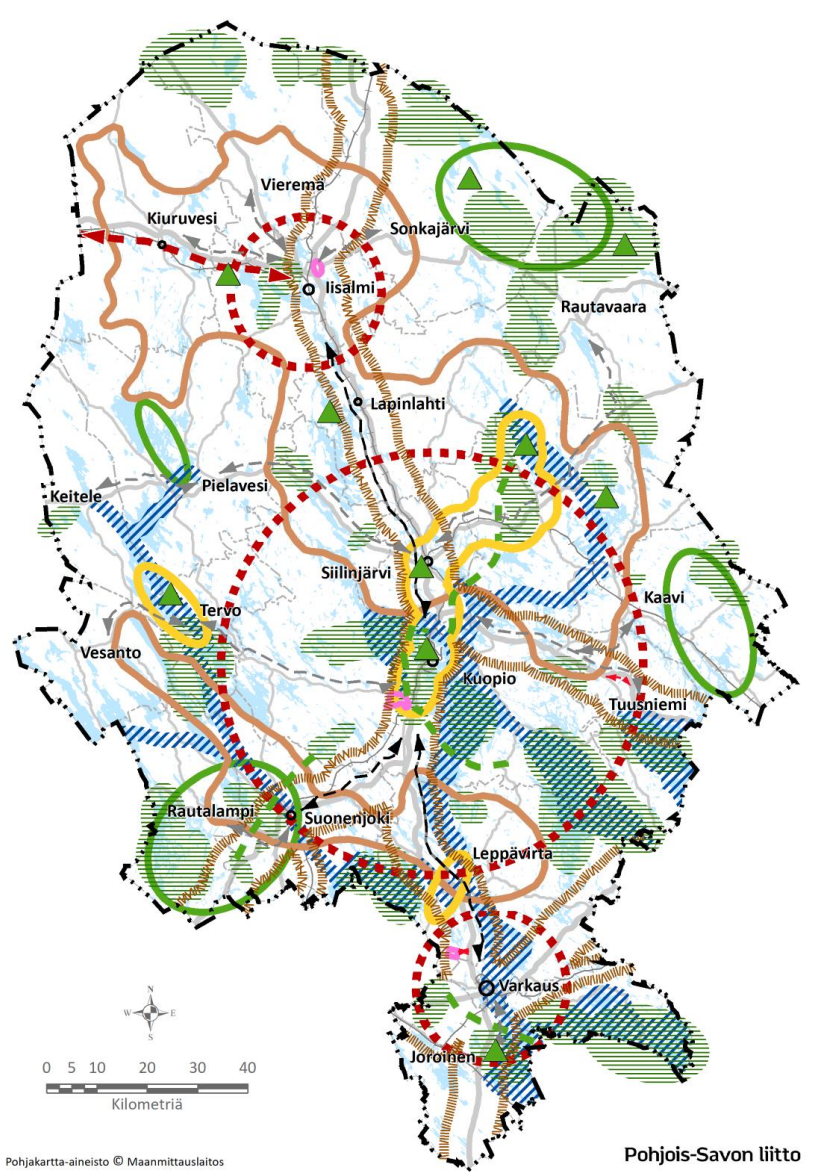
**Kuopion seudun
liikennejärjestelmätyöryhmä**
(kunnat, ELY, Pohjois-Savon liitto):
Näkemyksen muodostaminen
seudulla tehtävästä työstä

**Keski-Savon
liikennejärjestelmätyöryhmä**
(kunnat, ELY, PS ja ES liitot):
Näkemyksen muodostaminen
seudulla tehtävästä työstä

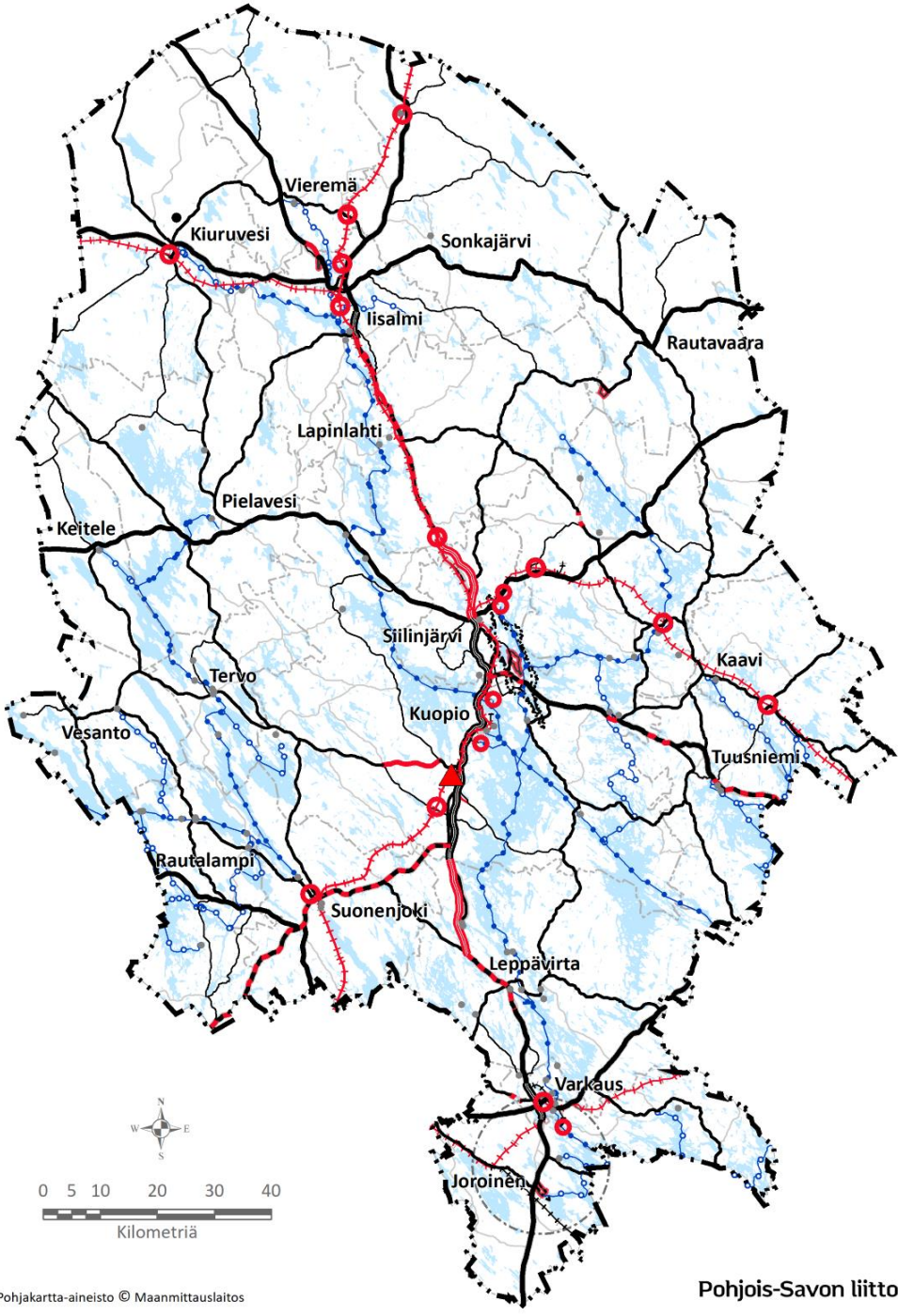
Näiden lisäksi Pohjois-Savossa on erillisiä liikenneturvallisuutta ja joukkoliikennettä käsitteleviä työryhmiä

POHJOIS-SAVON MAAKUNTAKAAVA 2040
Maakuntakaavan 2. vaihe

Kaavaselostus, ehdotusvaihe

24.11.2022

Pohjakartta-aineisto © Maanmittauslaitos

25.11.2022

Itä- ja Pohjois-Suomen edunajamisasiat

- Kattava laajakaistaverkko koko Suomeen monipaikkaisten ja hajautettujen toimintojen ja työn mahdollistamiseksi
- Alueellisen lentoliikenteen kehittäminen
- Savon ja Karjalan ratojen kehittäminen osana Itärata-kokonaisuutta
- Itä- ja Pohjois-Suomen liikenneväylien tehokas yhdistyminen länteen ja pohjoiseen Euroopan ja Arktisiin liikennekäytäviin

Itä-Suomen edunajamisasiat

- Perusväylänpidon rahoitus teiden ja ratojen korjausvelkaa vähentävälle tasolle
- Valtatien 5 parantaminen välillä Leppävirta-Kuopio
- Valtatien 5 parantaminen Nerkoon kohdalla Lapinlahdella
- Valtatien 9 parantaminen Riistaveden kohdalla Kuopiossa, Siilinjärvellä ja Suonenjoen liittymässä
- Savon radan perusparantaminen ja nopeudennosto välillä Kouvola-Kajaani
- Kuopion ratapihan parantaminen, 2.vaihe (tavararatapiha)
- Ylivieska-lisalmi-Kontiomäki –radan kehittäminen (mm. kohtauspaikat)
- Saimaan vedenpinnan nosto isomman aluskoon mahdollistamiseksi myös Varkauden yläpuolisissa vesistöissä

Pohjois-Savon saavutettavuuden parantaminen

- Valtatien 9 suunnitteluvalmiuden parantaminen yhteysväleillä Kuopio-Joensuu ja Kuopio-Jyväskylä
- Kuopion lentoaseman kehittäminen Itä- ja Keski-Suomen päälentoasemana
- Poikittaisten ratayhteyksien (Siilinjärvi-Viinijärvi, Iisalmi-Ylivieska ja Pieksämäki-Huutokoski-Varkaus-Joensuu) kehittäminen

Maanteiden pääväylät

Rautateiden pääväylät

[Linkki](#)

Pohjois-Savon liitto

Euroopan laajuinen liikenneverkko TEN-T

Ydinverkko ja kattava verkko Suomessa

[Linkki](#)

Pohjois-Savon liitto

Pohjois-Savon pääväylien suunnittelukohteet

1. Investointiohjelman kohde

1 Vt9 Lotteinen-Jännevirta

2. Suunnitelma valmis

2.1 Iisalmi-Ylivieska radan 2. vaihe

2.2 Kuopion ratapihan 2. vaihe

3. Suunnitteluohjelman kohde

3 Savon radan kehittäminen

4. Suunnittelu käynnissä

4.1 Vt5 Leppävirta-Palokangas

4.2 Vt5 Palokangas-Humalajoki

4.3 Vt5 Leppävirran kohta

4.4 Vt5 Valkeinen-Taipale (Nerkoon ohitustie)

4.5 Vt9 Vartiala-Riistavesi

6. Suunnittelu käynnistettävä

6.1 Vt5 Riikinneva, Leppävirta

6.2 Vt9 Tuusjärvi-Hietamäki, Tuusniemi

6.3 Vt9 Tulisalmen kohta, Tuusniemi

6.4 Vt9 Lyytikälä (Lempyyn kohta), Suonenjoki

6.5 Pieksämäki-Huutokoski-Varkaus-Joensuu radan parantaminen

6.6 Siilinjärvi-Viinijärvi-Joensuu radan parantaminen

väylähankkeen eteneminen toteutukseen

päivitetty 9.12.2022.

Pohjois-Savon liitto

Hankekortit ja perustelut

Klikkaamalla kohteen otsikkoa pääset lukemaan Väyläviraston hankekortin.

Käynnissä olevat suunnittelukohteet

1 Vt9 Lotteinen-Jännevirta

Rakennetaan 4-kaistaista valtatietä rinnakkaisväylineen ja eritasoristeys parantamaan Lentoaseman ja merkittävän työpaikka-alueen risteysturvallisuutta. Hanke tekee kahden valtatie risteyksestä liikenteelle sujuvamman ja vaikuttaa Kuopion MAL-alueen ytimen työssäkäyntiliikenteen sujuvuuteen. Hankkeella tiivis yhteys Karjalan lennoston toimintaympäristön kehittämiseen.

2.1 Iisalmi-Ylivieska rata, 2. vaihe

Iisalmi-Ylivieska-radan kehittämisen 1. vaihe eli sähköistäminen on toteutusvaiheessa. 2. vaihe sisältää mm. kohtaamispaikkojen rakentamista ja turvallisuustoimenpiteitä. 2. vaiheen nopea saaminen toteutukseen on erittäin tärkeää, koska Saimaan kanavan käytön estyminen ja muut Venäjän toiminnasta aiheutuneet seuraukset ovat lisänneet merkittävästi liikennettä Itä-Suomen ratojen ja Pohjanlahden satamien välillä. Iisalmi-Ylivieska-rata on myös ainoa Kontiomäki-Oulu-ratayhteydelle vaihtoehtoinen väylä, mikäli sen käytettävyyys estyy tai ruuhkautuu.

2.2 Kuopion ratapiha, 2. vaihe

3 Savon radan kehittäminen

Savon rata (Kouvola-Kontiomäki) on Suomen rautatiejärjestelmän tärkeimpiä runkoyhteyksiä. Radan välityskyvyn parantaminen tehokkaasti vaikuttavilla nopeilla toimilla on välttämätöntä, sillä liikenne on erityisesti teollisuuden kuljetusten ruuhkauttama Saimaan kanavan liikennöinnin estyttyä keväällä 2022. Kyse on lukuisista toimenpiteistä (kohtaamispaikat, ratapihat, ratapohjan vahvistaminen, sillat, risteykset, turvallisuus), joista ensimmäisiksi pitäisi toteuttaa ne, joilla on suurin vaikutus välityskykyyn, kuten Kuopion ratapihan II vaihe.

4.1-4.3 Vt5 Palokangas-Humalajoki - Vt5 Leppävirta-Palokangas - Leppävirran kohta

Vt5 Leppävirran ja Kuopion välinen tieosuus on suunnittelussa ja hallinnollisessa käsittelyssä menossa eteenpäin v. 2023 aikana. Tämä 5-tien osuus on vilkasliikenteinen ja tärkeä elinkeinoelämän kuljetuksille. Yhteysvälillä on runsaasti näkemäesteitä, mutkia ja kapeaa tietä. Varkauden ja Riikinnevan alueen teollisuuden kehittyminen lisää liikennettä edelleen. Yhteysväli on tällä hetkellä eteläisin Vt5:n osuus, johon ei ole viime vuosikymmeninä kohdistunut kehittämistoimenpiteitä. Hanke olisi suunnittelun puolesta saatavissa Väyläviraston investointiohjelmaan seuraavien päivitysten yhteydessä.

4.4 Vt5 Valkeinen-Taipale

5-tien nykyinen linjaus kulkee Nerכון taajaman halki mm. koulun tonttia sivuten. Kapealla tieväylällä on näkemäesteitä mutkien ja korkeuserojen vuoksi sekä risteyksiä ilman ryhmityskaistoja. Tieosuudella on sattunut useita onnettomuuksia, myös henkilövahinkoon ja kuolemaan johtaneita. Hankkeessa 5-tie siirtyy n 5 km osuudella nykyisen linjan itäpuolelle 3- ja 4-kaistaiseksi rakennettuna. Merkittävä parannus turvallisuuteen ja liikenteen sujuvuuteen. Poistaa pääväyläasetuksen vastaiset väyläpuutteet.

4.5 Vt9 Vartiala-Riistavesi

Perustelut

Suunnittelu käynnistettävä kohteissa

6.1 Vt5 Riikinneva, Leppävirta

Riikinneva on voimakkaasti kehittynyt kiertotalousalue, jolle on jo nyt runsasta raskasta liikennettä. Alueelle liikennöidään viitostieltä kapeaa ja mutkittelevaa Sorsakoskientietä, jolla on merkittäviä liikenneturvallisuuspuutteita ja onnettomuuksien riski on suuri. Kasvavalle raskaalle liikenteelle tarvitaan uusi tie valtatieltä. Yhteystarve osoitetaan Pohjois-Savon maakuntakaava2040:n ehdotuksessa. Tarvittavat selvitykset tulisi saada pikaisesti käyntiin.

6.2 Vt9 Tuusjärvi-Hietämäki, Tuusniemi

Kapea, mutkitteleva ja mäkinen valtatiejakso harjuselänteellä; paikalla sattuu vuosittain useita raskaan liikenteen suistumisongnettomuuksia eikä se vastaa pääväyläasetuksen palvelutasovaatimuksia. Uusi tielinjaus on välttämätön, koska kapealle jyrkkärinteiselle harjulle tien parantaminen ei ole mahdollista. Pohjois-Savon ELY-keskus laatii parhaillaan toimenpideselvitystä (syksy 2022). Tiesuunnitelman laadinta tulisi saada pikaisesti käyntiin. Yhteystarve osoitetaan Pohjois-Savon maakuntakaava2040:n ehdotuksessa.

6.3 Vt9 Tulisalmen kohta, Tuusniemi

Välittömästi Tuusniemen kirkonkylän itäpuolella sijaitseva Tulisalmen kohta on moniongelmainen kohta. Jyrkkien mutkien ja mäkisyyden sekä lukuisten liikenneturvallisuuden kannalta huonojen yksityistieliittymien vuoksi paikalla nopeusrajoitus 60 km/h. Tiejaksolla on sattunut useita onnettomuuksia. Lisäksi silta on erittäin huonokuntoinen ja siten painorajoitusuhanalainen. Pohjois-Savon ELY-keskus laatii parhaillaan toimenpideselvitystä (syksy 2022). Tiesuunnitelman laadinta tulisi saada pikaisesti käyntiin. Maakuntakaavassa merkittävästi parannettava valtatie.

6.4 Vt9 Lyytikkälä (Lempyyän kohta), Suonenjoki

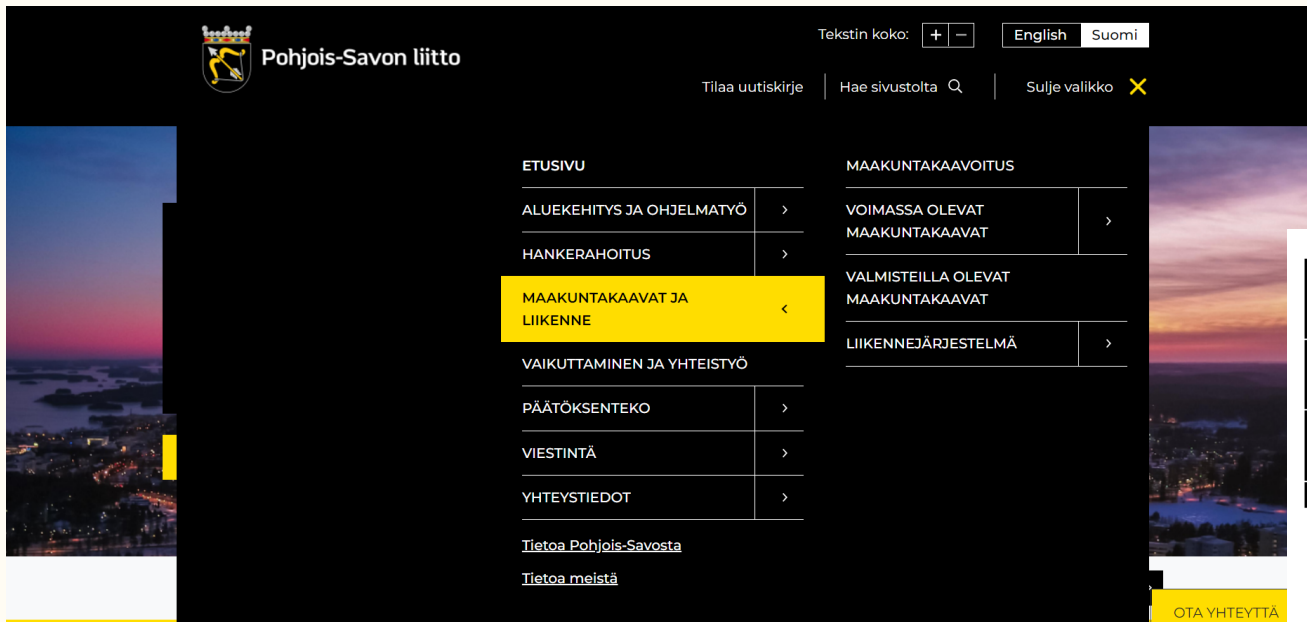
Viitostien ja Keski-Suomen maakuntarajan välillä on ystieillä vain yksittäisiä turvallisia ohitusmahdollisuuksia eikä valtatie muutoinkaan vastaa pääväyläasetuksen palvelutasovaatimuksia. Viitostien ja Suonenjoen välillä tulisi toteuttaa liikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden parantamiseksi ensimmäinen ohituskaistajakso. Pohjois-Savon ELY-keskus laatii parhaillaan toimenpideselvitystä (syksy 2022). Tiesuunnitelman laadinta tulisi saada pikaisesti käyntiin. Maakuntakaavassa merkittävästi parannettava valtatie.

6.5 Pieksämäki-Huutokoski-Varkaus-Joensuu radan parantaminen

Savon ja Karjalan radan välisten poikittaisratojen merkitys on korostunut muuttuneiden kuljetusvirtojen myötä. Väylävirasto laatii parhaillaan tarveselvitystä yhteysväli parantamisesta ja kehittämisestä. Rataosuus osoitetaan Pohjois-Savon maakuntakaava2040:n ehdotuksessa merkittävästi parannettavana ratana. Kiireellisimpien osuuksien ja kohtien ratasuunnittelu tulisi saada välittömästi käyntiin.

6.6 Siilinjärvi-Viinijärvi-Joensuu radan parantaminen

Savon ja Karjalan radan välisten poikittaisratojen merkitys on korostunut muuttuneiden kuljetusvirtojen myötä. Ratayhteys on osa EU:n TENT-T kattavaa verkkoa. Väylävirasto laatii parhaillaan tarveselvitystä yhteysväli parantamisesta ja kehittämisestä. Rataosuus osoitetaan Pohjois-Savon maakuntakaava2040:n ehdotuksessa merkittävästi parannettavana ratana. Kiireellisimpien osuuksien ja kohtien ratasuunnittelu tulisi saada välittömästi käyntiin.

[Linkki](#)

Mitä tietoja lisää liiton
Liikennejärjestelmä
–nettisivuille ?

[Liikennejärjestelmä](#)

LIIKENNEJÄRJESTELMÄ

[Uutiset >](#)

[Muualla verkossa >](#)

Liikennejärjestelmä

Liikennejärjestelmä tukee Pohjois-Savon elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä kestävästi. Toimivat ja turvalliset yhteydet ja liikennepalvelut mahdollistavat kustannustehokkaat kuljetukset, työssäkäyntialueiden toimivuuden ja monipaikkaisen arjen sujuvuuden.

Liikennejärjestelmällä tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu:

- kaikki liikennemuodot kattavasta henkilö- ja tavaraliikenteestä
- liikennettä palvelevista liikenneverkoista, viestintäyhteyksistä ja tiedosta
- liikennepalvelulaissa tarkoitetuista palveluista
- liikennevälineistä
- liikennettä ohjaavista järjestelmistä

✓ Liikennejärjestelmäsuunnittelu
✓ Lainsäädäntö
✓ Valtakunnallinen suunnittelu
✓ Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040
✓ Liikennejärjestelmäyhteistyö
✓ Liikenneturvallisuus ja joukkoliikenne
✓ Pohjois-Savon liikennejärjestelmätyöryhmä

Pohjois-Savon liitto

Kiitos!

Patrick Hublin, maakuntainsinööri
P. 0447142683, patrick.hublin@pohjois-savo.fi
<https://www.pohjois-savo.fi/>

**Huom! Tilaisuus
tallennetaan**

Maakuntavaltuutettujen
perehdytys 29.11.2021

Pohjois-Savon liitto
Regional Council of Pohjois-Savo

3. Liikennejärjestelmä

Mikä on liikennejärjestelmä?

Ihmisten liikkuminen

Elinkeinoelämän kuljetukset

Tietoliikenneyhteydet

Liikennejärjestelmä on kokonaisuus, joka sisältää liikkumisen ja kuljetukset kaikilla liikennemuodoilla sekä niihin liittyvän infrastruktuurin, palvelut sekä tiedon.

Osa-alueet

Liikennejärjestelmän kehittäminen on tarpeiden ja reunaehtojen yhteensovittamista

”Liikenne on enemmän käyttäytymistä ja valintoja kuin tekniikkaa tai infraa”

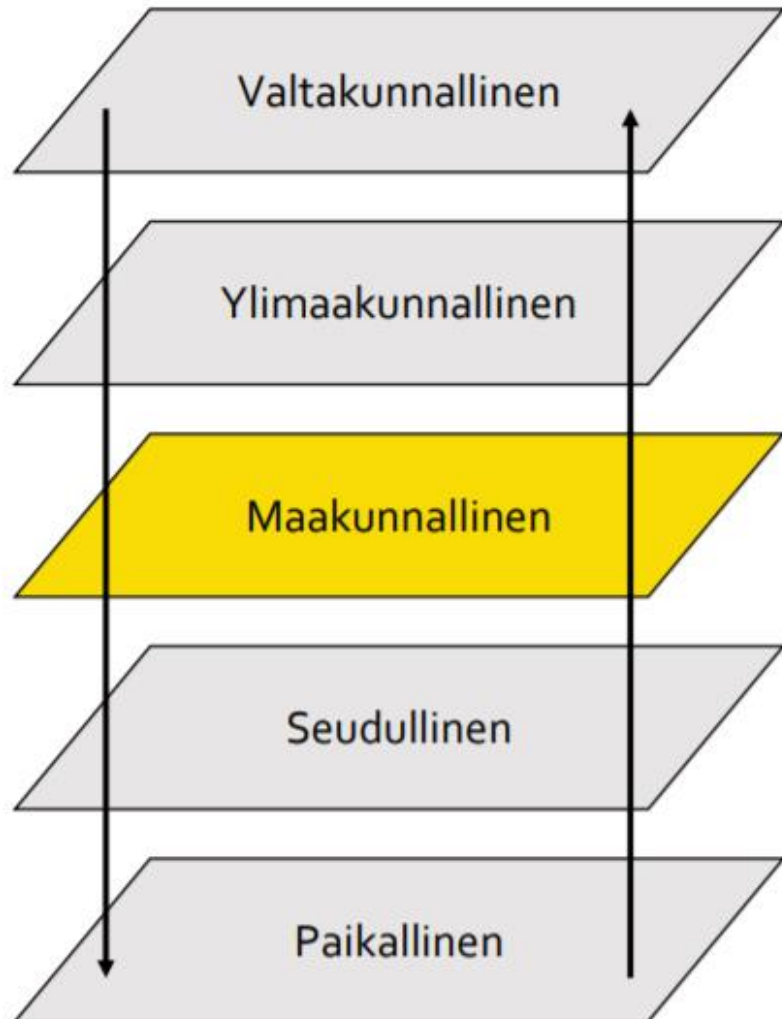

Liikennejärjestelmäsuunnittelun kokonaisuus

Liikennejärjestelmää kehitetään useilla tasoilla

taso

Keskeiset dokumentit ja työtä tekevät tahot

Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (2021, tarkistus hallituskausittain), jossa toimenpideohjelma. LVM, Traficom, Väylävirasto.

Itä-Suomen liikennestrategia (2015) ohjaa toimintaa, tiivis yhteistyö alueen yhteisen näkemyksen muodostamisessa. ELY-keskus, liitot, kunnat.

Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040, jossa maakunnan kehittämisen painopisteet. Pohjois-Savon liitto.

Seudulliset liikennejärjestelmäsuunnitelmat ja aiesopimukset, joissa Seudun keskeiset toimenpiteet. ELY-keskus, kunnat, maakuntaliitto.

Kuntien oma toiminta ja suunnitelmat. Väylänpitäjien oma toiminta ja suunnitelmat. Kunnat, ELY-keskus, Väylävirasto.

Jatkuva liikennejärjestelmätyö ja -vuorovaikutus Pohjois-Savossa

Itäisen Suomen yhteistyö (5 maakuntaa)
(maakuntien liitot, ELYt): Alueen yhteiset asiat

Itä-Suomen liikennestrategiaryhmä (3 maakuntaa)
(ELY, maakuntien liitot, Väylävirasto, Traficom):
Näkemyksen muodostaminen keskeisistä
kehittämistarpeista

Itä-Suomen liikennejärjestelmätyöryhmä
(ELY, seuturyhmien pj:t, maakuntien liitot, Väylävirasto,
Traficom): Näkemyksen muodostaminen alueella
tehtävästi työstä

Pohjois-Savon liikennejärjestelmätyöryhmä
(PS liitto, seuturyhmien pj:t, ELY, kauppakamari, SKAL, LAL,
Finavia, Ficom, Väylävirasto, Traficom):
Maakunnallisten tarpeiden tunnistaminen

Pohjois-Savon seudulliset liikennejärjestelmätyöryhmät:

**Ylä-Savon
liikennejärjestelmätyöryhmä**
(kunnat, ELY, Pohjois-Savon liitto,):
Näkemyksen muodostaminen
seudulla tehtävästä työstä

**Kuopion seudun
liikennejärjestelmätyöryhmä**
(kunnat, ELY, Pohjois-Savon liitto):
Näkemyksen muodostaminen
seudulla tehtävästä työstä

**Keski-Savon
liikennejärjestelmätyöryhmä**
(kunnat, ELY, PS ja ES liitot):
Näkemyksen muodostaminen
seudulla tehtävästä työstä

Näiden lisäksi Pohjois-Savossa on erillisiä liikenneturvallisuutta ja joukkoliikennettä käsitteleviä työryhmiä

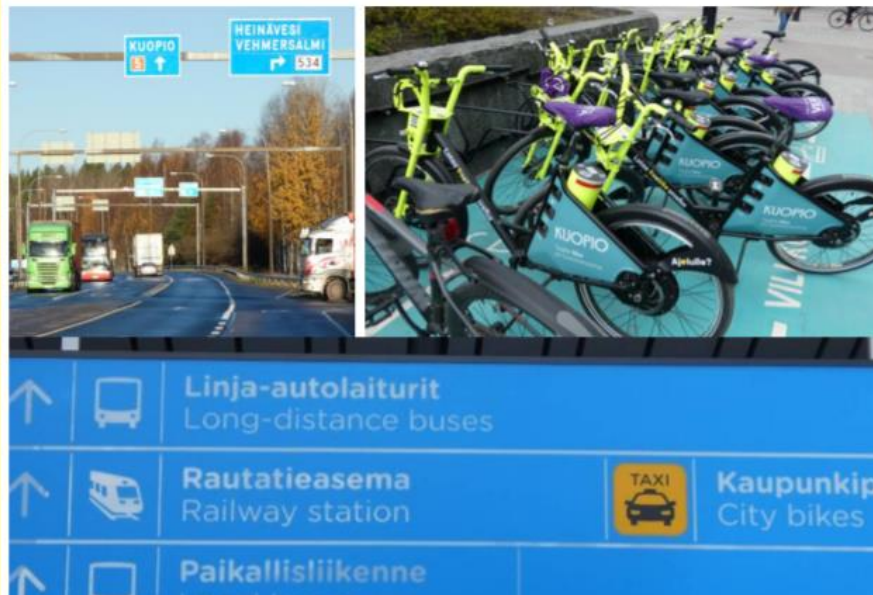

Pohjois-Savon liitto
Regional Council of Pohjois-Savo

Pohjois-Savon liikennejärjestelmän kehittäminen

Pohjois-Savon liikennejärjestelmä-
suunnitelma 2040

*Pohjois-Savon maakuntahallitus
Hyväksytty 22.2.2021*

1. Visio ja kehittämisen periaatteet
2. Keskeiset palvelutasopuutteet
3. Toimenpideohjelma
4. Vaikutusten arviointi
5. Toimeenpano ja seuranta

Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelmassa 2040 esitellään keskeiset liikennejärjestelmän kehittämisen periaatteet ja toimenpiteet vision mukaisen liikennejärjestelmän saavuttamiseksi vuonna 2040. Suunnitelma on tarkoituksella tiivis ja sisältää keskeiset nostot.

Suunnitelman on laatinut Pohjois-Savon liitto vuorovaikutuksessa sidosryhmien kanssa ja se on hyväksytty Pohjois-Savon maakuntahallituksessa 22.2.2021. Suunnitelma kuvastaa maakunnan tavoitetilaa.

**Maakuntahallitus hyväksyi
22.2.2021 ja**

- 1) esittää, että kunnat ja muut liikennejärjestelmätöryön sidosryhmät omissa päätöksissään ja suunnitelmissaan edistävät Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma2040:n toteuttamista
- 2) päätti, että Pohjois-Savon liikennejärjestelmätöryhmä vastaa suunnitelman toimeenpanon koordinoinnista sekä toteutumisen seurannasta ja raportoinnista

[Linkki](#)

Pohjois-Savon liikennejärjestelmän visio 2040

Liikennejärjestelmä tukee Pohjois-Savon elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä kestävästi. Toimivat ja turvalliset yhteydet ja liikennepalvelut mahdollistavat kustannustehokkaat kuljetukset, työssäkäyntialueiden toimivuuden ja monipaikkaisen arjen sujuvuuden.

Visio ja kehittämisen periaatteet on muodostettu edellisen sivun lähtökohtien pohjalta.

Liikennejärjestelmän kehittämisen läpäisevät periaatteet

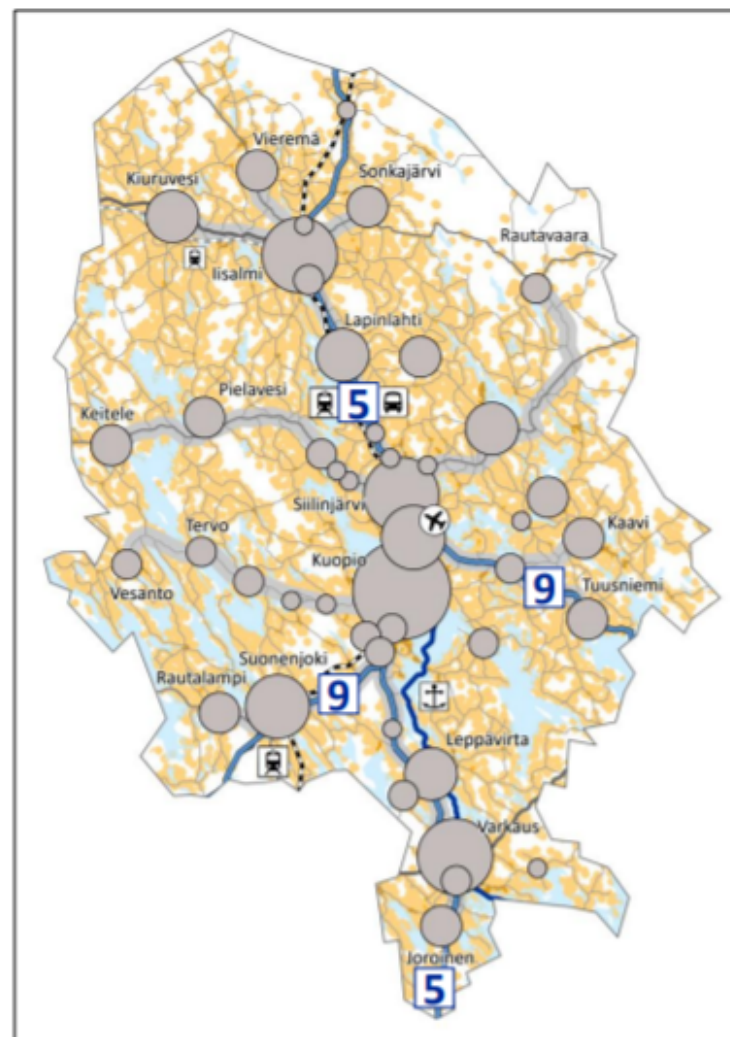
Keskeiset palvelutasopuutteet on tunnistettu eri näkökulmista

Visio ja kehittämisen periaatteet tarkoittavat erilaisia asioita erilaisille aluetyypeille. Visiota on tarkennettu ja konkretisoitu seuraavalla jaottelulla:

1. Kuopio-Siilinjärven, Iisalmen ja Varkauden paikallisliikennealueet
2. Kuntakeskukset ja muut keskeiset taajamat
3. Haja-asutusalueet
4. Sisäinen saavutettavuus (työssäkäyntialueet ja kuntakeskusten väliset yhteydet)
5. Ulkoinen saavutettavuus (yhteydet muihin maakuntiin ja ulkomaille)

Jokaiselle aluetyypille on tunnistettu asiantuntijatyönä keskeiset palvelutasopuutteet verrattuna visioon.

Puutelistat eivät ole kaiken kattavat vaan sisältävät keskeisimmät nostot. Tähän on päädytty, koska suunnitelman on haluttu kattavuuden sijaan olla priorisoiva. Keskeiset palvelutasopuutteet perustelevat valittuja toimenpiteitä.

Pohjois-Savon YKR-taajamat väkiluvun mukaan sekä keskeistä infrastruktuuria.

Keskeisimmät palvelutasopuutteet verrattuna liikennejärjestelmän visioon 2040 - Yhteenveto

Osa-alue	Keskeisimmät tunnistetut palvelutasopuutteet visioon 2040 nähden
Kuopio-Siilinjärven, Iisalmen ja Varkauden paikallisliikennealueet	• Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuus ja turvallisuus lyhyillä matkoilla verrattuna henkilöautoon • Paikallisliikenteen harva vuorotarjonta iltaisin ja viikonloppuisin • Vaihtoehtoisten käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuurin vähäisyys • Joukkoliikenteen kysyntäpohja
Kuntakeskukset ja muut keskeiset taajamat	• Kävelyn ja pyöräilyn sujuvuus ja turvallisuus lyhyillä matkoilla verrattuna henkilöautoon • Liikennepalveluiden ja erityisesti taksien tarjonta on vähäistä tai jopa olematonta • Henkilöautojen vaihtoehtoisten käyttövoimien lataus- ja tankkausinfrastruktuurin vähäisyys • Tietoliikenneyhteyksien nopeustaso, toimintavarmuus ja kattavuus
Haja-asutusalueet	• Seutu- ja yhdysteiden sekä yksityisteiden huono kunto ja hoidon taso • Liikennepalveluiden ja taksien tarjonta on olematonta • Tietoliikenneyhteyksien nopeustaso, toimintavarmuus ja kattavuus
Sisäinen saavutettavuus	• Puutteellinen joukkoliikennetarjonta • Joukkoliikenteen käytön helppouteen liittyvät palvelut • Taajamien välisten matka-aikojen kesto • Junaliikenteen aikataulu ja vuorotiheys • Solmupisteiden puutteellinen palvelutaso
Ulkoinen saavutettavuus	• Rautateiden henkilöliikenteen matka-aika ja vuorotarjonta sekä matkaketjujen jatkuvuus ja solmupisteiden viihtyisyys • Liikenneverkon kuntopuutteet nostavat logistiikkakustannuksia • Vesikuljetusten heikko kilpailukyky suhteessa muihin kuljetusmuotoihin • Tie- ja raidekuljetusten turvallisuus, sujuvuus, ennakoitavuus ja kapasiteetti • Suorien kansainvälisten yhteyksien vähäisyys • Lentoliikenteen vuorotarjonta ja hintataso

Palvelutasopuutteet perustelevat toimenpiteet

- Toimenpideohjelmaan on kirjattu vision ja nykytilan keskeisten palvelutasopuutteiden korjaamiseksi tunnistettuja toimenpiteitä. Toimenpiteet on tunnistettu asiantuntijatyönä ja sidosryhmäyhteistyössä.
- Toimenpiteet on jaoteltu seuraavasti:
 - Rahoitustaso ja määrärahojen käyttö
 - Infrastrukturi
 - Liikennepalvelut ja tieto
 - Toimintamallit
- Toimenpiteille on tunnistettu keskeinen päätöksentekevä tai toteutuksesta vastaava taho.
- Lisäksi toimenpiteistä on tunnistettu kärkitoimenpiteet

Pohjois-Savon liikennejärjestelmän visio 2040

Liikennejärjestelmä tukee Pohjois-Savon elinvoimaisuutta ja kilpailukykyä kestävästi.

Toimivat ja turvalliset yhteydet ja liikennepalvelut mahdollistavat kustannustehokkaat kuljetukset, työssäkäyntialueiden toimivuuden ja monipaikkaisen arjen sujuvuuden.

Pohjois-Savon kärkitoimenpiteet

- **Pääväylien palvelutason kehittäminen**
 - Savonradan parantaminen ja nopeuttaminen sekä Itärata*
 - Vt 5 vaiheittainen kehittäminen
 - Vt 9 vaiheittainen kehittäminen
 - Iisalmi–Ylivieska 2. vaiheen toteuttaminen
- **Kestävän liikkumisen ja logistiikan edistäminen**
 - Liikkumispalvelut, kävely ja pyöräily
- **Muun väyläverkon ja solmujen kehittäminen**
 - Edellyttää perusväylänpidon rahoituksen nostoa

*Talouspoliittinen ministerivaliokunta 20.1.2021: Lentorata-Porvoo –Kouvola -linjaus

Toimeenpano ja seuranta

- Toimenpiteiden toteutumista seuraa Pohjois-Savon liikennejärjestelmätyöryhmä vuosittain.
 - Itä-Suomessa toimii laaja liikennejärjestelmätyön ekosysteemi, jossa Pohjois-Savon oma työryhmä on yksi tekijä (kts. seuraava sivu).
 - Seurannan tueksi ylläpidetään liikennejärjestelmän ajantasaista tilannekuvaa.
- Pohjois-Savon liitto yhdessä Pohjois-Savon ELY-keskuksen ja kuntien kanssa vastaa siitä, että suunnitelma huomioidaan maakunta- ja kuntakaavoituksessa sekä seudullisessa liikennejärjestelmätyössä ja sen aiesopimuksissa.
 - Liiton ja kuntien vastuulla olevat toimenpiteet toteutuvat ensisijaisesti seudullisen liikennejärjestelmätyön ja muiden rahoituskanavien kautta.
- Maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman edunajamisluetteloon nostetaan keskeisimmät edunvalvontaa vaativat liikennejärjestelmän toimenpiteet tästä suunnitelmasta.
- Suunnitelmaa päivitetään valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman rytmissä.

Ajankohtaista juuri nyt

Väylävirasto:

- 1.investointiohjelma (julkistuu lähipäivinä)
- 1.suunnitteluohjelma (julkistuu lähipäivinä)
- Alueellinen lähijunaliikenne: kaksi selvitystä valmistuu 11/12 2021 (yksi tarkasteluissa Iisalmi-Kuopio-Suonenjoki)
- Käynnistysvaiheessa keskisen Suomen poikittaisyhteyksien selvitys

Ajankohtaista v. 2022

Itä-Suomi (ES, PK, PS):

- Itä-Suomen liikennestrategian päivitys
- Itä-Suomen liikennejärjestelmäpäivät Pohjois-Savossa (10/11 2022)

Itäinen Suomi (ES, EK, KAI, PK, PS):

- v. 2022 Pohjois-Savo puheenjohtajamaakunta: liikenneasiat aina ajankohtaisia
- 1. Liikenne12-vuoropuhelu valtion ja suuralueiden välillä

Valtakunnallisesti:

- LVM: Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpano
- Väylävirasto: 1) Investointiohjelma, 2) suunnitteluohjelma
- Traficom: 1) strateginen tilannekuva, 2) liikennejärjestelmäanalyysi, 3) liikennejärjestelmävaikutukset, 4) saavutettavuus